

Sprawozdanie za 2019 rok z realizacji Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022

Kraków, październik 2020 rok
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych

MAŁOPOLSKA

Tytuł: Sprawozdanie za 2019 rok z realizacji Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022

Przy publikowaniu treści zawartych w niniejszym opracowaniu prosimy o podawanie źródła danych

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków | tel.+48 12 63 03 202, fax. +48 12 630 35 24 | www.malopolska.pl

Departament Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych

ul. Raclawicka 56 | e-mail: ps.sekretariat@umwm.pl

Spis treści

Słownik Skrótów	4
Wprowadzenie	5
Rozdział 1	6
Sytuacja epidemiologiczna w Województwie Małopolskim	6
1.1 Podstawowe dane demograficzne	6
1.2. Leczeni w warunkach ambulatoryjnych.....	7
1.3 Leczeni w zespołach (oddziałach) leczenia środowiskowego	11
1.4. Leczeni w systemie dziennym	12
1.5. Leczeni w systemie stacjonarnym.....	13
1.6. Samobójstwa w Małopolsce	14
Rozdział 2	20
Zasoby instytucjonalne	20
2.1. Opieka ambulatoryjna	20
2.2 Zespoły leczenia środowiskowego	21
2.3. Opieka dzienna.....	21
2.4. Opieka Stacjonarna.....	23
2.5. Opieka długoterminowa.....	25
2.6. Centra Zdrowia Psychicznego.....	25
2.7. Zasoby kadrowe	27
2.8. Pomoc Społeczna.....	28
Rozdział 3	36
Finansowanie Programu.....	36
3.1. Kontraktowanie świadczeń w zakresie opieki psychiatrycznej	36
3.2. Realizacja Programów Promocji Zdrowia Psychicznego przez Województwo Małopolskie.....	40
3.3. Środki finansowe przeznaczone przez Województwo Małopolskie na rozwój bazy lecznictwa psychiatrycznego	41
Rozdział 4	42
Realizacja celów Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.....	42
4.1 Cele główne oraz szczegółowe	42
4.2. Zrealizowane zadania w 2019 roku w ramach celów głównych oraz szczegółowych Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.....	43
Podsumowanie	49

Słownik Skrótów

CZP – Centrum Zdrowia Psychicznego

DPS – Dom Pomocy Społecznej

MPOZP – Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego

MOW NFZ – Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia

MUW – Małopolski Urząd Wojewódzki

NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PZK – Punkt Zgłoszeniowo-Koordynujący

SP ZOZ – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy

ROPS – Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej

UMWM – Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy

ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej

ZOL – Zakład Opiekuńczo-Leczniczy

ZOZ – Zakład Opieki Zdrowotnej

ZPCh – Zakład Pracy Chronionej

ZŚL – Zespół Leczenia Środowiskowego

Wprowadzenie

Polskie ustawodawstwo nakłada na jednostki samorządu terytorialnego, w tym również na województwo, obowiązek ochrony zdrowia psychicznego. Obowiązek ten wynika przede wszystkim z ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa, w której w art. 14 ust. 1 pkt. 2 przewidziano realizację zadań o charakterze wojewódzkim określonych ustawami, a w szczególności w zakresie promocji i ochrony zdrowia. W odniesieniu do ochrony zdrowia psychicznego i związanych z nią zadań województwa, podstawowe znaczenie ma ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego, która w art. 1 ust. 1 stanowi; „Ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane”.

Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 jest kontynuacją i trzecią edycją programu regionalnego w tej dziedzinie. Program powstał w odpowiedzi na Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2017 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 i został przyjęty Uchwałą nr 2152/17 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 21 grudnia 2017 roku. Cele operacyjne i zadania określone w Małopolskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 są spójne z celami oraz zadaniami określonymi w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022. Celem nadrzędnym Małopolskiego Programu jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi kompleksowej, wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym oraz kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, w szczególności zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji. Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego opracowany został przez Departament Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego we współpracy z Małopolską Radą Zdrowia Psychicznego oraz Zespołem Zadaniowym ds. opracowania Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.

W Małopolskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego do realizacji poszczególnych zadań w ramach celów programu zostało przewidzianych wiele instytucji. Przedstawiane sprawozdanie ujmuje działania podejmowane w 2019 roku przez Samorząd Województwa, jednostki samorządu powiatowego i gminnego, jednostki pomocy społecznej, jednostki opieki zdrowotnej, placówki oświatowe, Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie. Zadania dla poszczególnych podmiotów zostały określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego. Z uwagi na fakt, że podmioty, które realizują zadania w zakresie zdrowia psychicznego, nie są obligatoryjnie zobowiązane do sprawozdawania się do samorządu województwa nie uzyskano pełnych danych z jednostek ochrony zdrowia oraz jednostek samorządu terytorialnego działających na terenie województwa, co z kolei nie pozwoliło na przeprowadzenie kompletnej analizy sytuacji w Małopolsce.

Przedstawione w raporcie dane statystyczne i epidemiologiczne bazują na danych z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie, Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, jednostek samorządu terytorialnego oraz na danych zebranych bezpośrednio od jednostek ochrony zdrowia.

Rozdział 1

Sytuacja epidemiologiczna w Województwie Małopolskim

1.1 Podstawowe dane demograficzne

W 2019 roku województwo małopolskie liczyło 3 410 901 mieszkańców, w tym 1 655 472 mężczyzn (48,5% wszystkich mieszkańców) i 1 755 429 kobiet (51,5%), co stanowiło 8,9% ludności Polski. W porównaniu do 2018 roku, liczba ludności w Małopolsce wzrosła o 10 324 osoby. Najwięcej osób zamieszkiwało miasto Kraków (779 115 osób), powiat krakowski (279 239 osób) i powiat nowosądecki (216 796 osób). Szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców w podziale na powiaty i z uwzględnieniem płci przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Województwa Małopolskiego w 2019 roku w podziale na powiaty i wg płci.

Powiat	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Polska	38 382 576	18 567 052	19 815 524
Małopolska	3 410 901	1 655 472	1 755 429
m. Kraków	779 115	363 487	415 628
m. Nowy Sącz	83 794	40 148	43 646
m. Tarnów	108 470	51 256	57 214
bocheński	106 858	52 835	54 023
brzeski	93 201	46 255	46 946
chrzanowski	124 536	60 251	64 285
dąbrowski	59 174	29 525	29 649
gorlicki	108 886	53 918	54 968
krakowski	279 239	136 631	142 608
limanowski	131 764	65 962	65 802
miechowski	48 818	24 042	24 776
myślenicki	127 600	63 226	64 374
nowosądecki	216 796	108 002	108 794
nowotarski	191 782	93 869	97 913
olkuski	111 217	54 032	57 185
oświęcimski	153 486	74 666	78 820
proszowicki	43 222	21 287	21 935
suski	84 232	41 767	42 465
tarnowski	201 497	99 909	101 588
tatrzański	68 072	32 837	35 235
wadowicki	160 006	78 527	81 479
wielicki	129 136	63 040	66 096

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

1.2. Leczeni w warunkach ambulatoryjnych

W 2019 roku w województwie małopolskim leczonych w systemie ambulatoryjnym z powodu zaburzeń psychicznych było 114 693 osoby, co stanowi 3,7% całej ludności Małopolski. W porównaniu z rokiem 2018 (123 195 leczonych) odnotowano spadek liczby leczonych o 8 502 osoby. Wśród nich 26 389 osób było leczonych po raz pierwszy, co stanowi 23% wszystkich leczonych w warunkach ambulatoryjnych – w porównaniu do 2018 roku nastąpił spadek tj. o 2 320 osób). Spośród leczonych ogółem mężczyźni stanowili 40,4% (46 378 mężczyzn), zaś kobiety 59,6% (68 315 kobiet).

Tabela 2. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień) w województwie małopolskim w 2019 roku.

Wyszczególnienie		Leczeni		Leczeni po raz pierwszy	
		ogółem	w wieku 0-18 lat	ogółem	w wieku 0-18 lat
Ogółem z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień)					
2018 rok		123 195	11 385	28 709	4 490
2019 rok		114 693	11 483	26 389	5 015
W tym:	mężczyźni	46 378	6 853	10 639	2 776
	osoby zamieszkałe na wsi	38 414	4 167	8 959	1 834
	opieka czynna*	53 935	4 953	12 275	2 317
Ogółem z zaburzeniami psychicznymi według rozpoznania zasadniczego:					
zaburzenia organiczne (F00–09)		18 417	14	3 255	9
schizofrenia (F20)		12 872	56	1 056	16
schizotypowe; schizoafektywne i urojeniowe (bez schizofrenii) (F21–F29)		2 623	39	437	16
epizody afektywne (F30 i F32)		9 242	476	2 503	264
depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe (F31 i F33)		13 963	77	1 860	38
inne zaburzenia nastroju (afektywne) (F34–F39)		3 084	51	658	35
zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne (F40–F48)		34 333	2 367	9 944	1 155
zespoły behawioralne związane z zaburzeniami odżywiania (F50)		512	193	179	79
inne zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F51–F59)		858	28	370	23
zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (F60–F69)		4 765	108	1 349	71
upośledzenie umysłowe (F70–F79)		4 652	709	713	216
całościowe zaburzenia rozwojowe (F84)		2 899	2 619	936	892
pozostałe zaburzenia rozwoju psychicznego (F80–F83, F88, F89)		722	650	316	301
zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (F90–F98)		4 040	3 854	1 769	1 712
nieokreślone zaburzenia psychiczne (F99)		1 711	242	1 044	188
Obserwacja stanu psychicznego, rozpoznania nieustalone, bez zaburzeń psychicznych i rozpoznania niepsychiatryczne		1 617	164	996	108

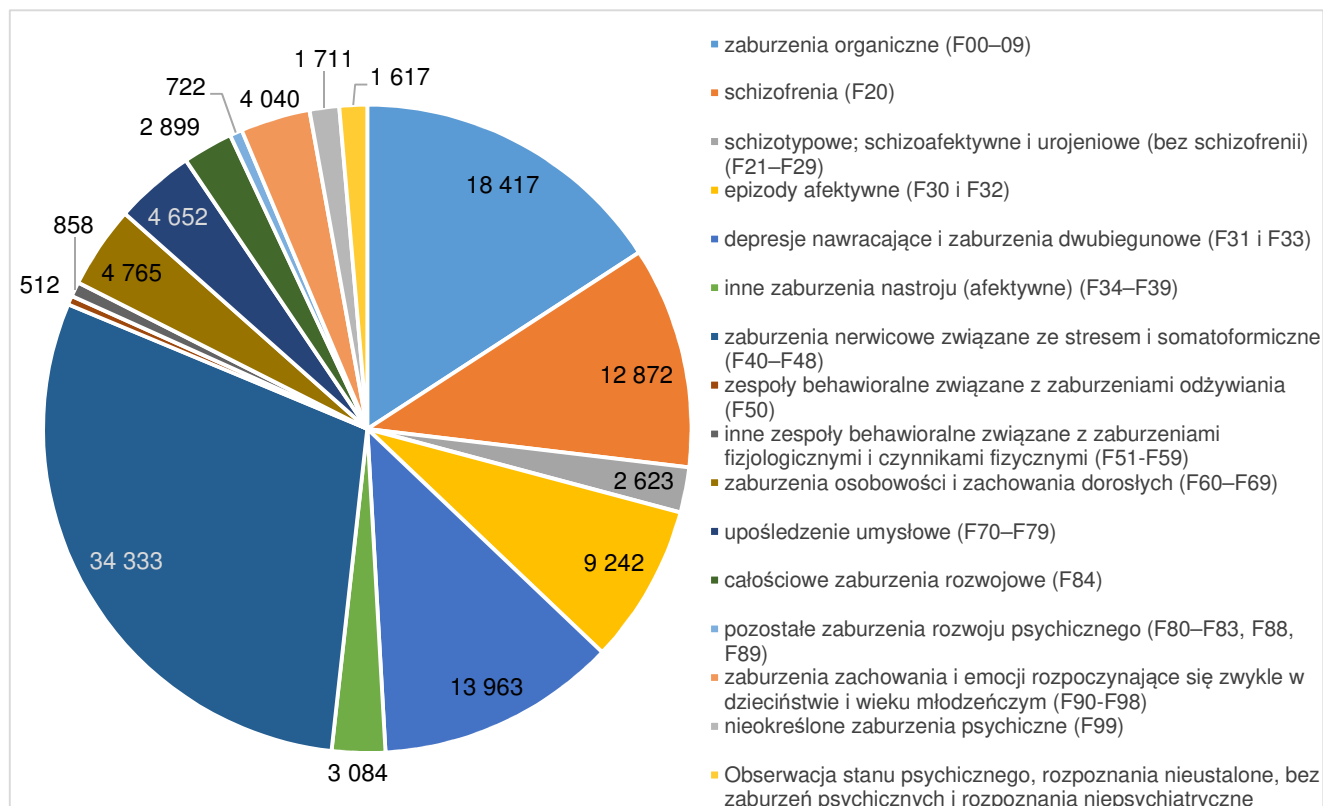
* opieka czynna dotyczy pacjentów, którym wyznaczone i egzekwowane są terminy następnych wizyt w ciągu roku.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM, na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

Liczba leczonych z zaburzeniami psychicznymi zamieszkałych na obszarze wiejskim wynosiła 38 414 osób, co stanowi 33,5% wszystkich leczonych. Natomiast opieką czynną objętych było 53 935 Małopolan, co stanowi 47% leczonych ogółem. Najczęściej leczeni byli pacjenci z rozpoznaniem

zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne (34 333 osoby), zaburzeń organicznych (18 417 osób) oraz depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe (13 963 osoby).

Wykres 1. Leczeni ogółem w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień) w województwie małopolskim w 2019 roku.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM, na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

W 2019 roku najwięcej osób leczyło się ambulatoryjnie na terenie miasta Krakowa – 59 963 osoby, miasta Tarnowa – 7 491 osób oraz powiatu limanowskiego – 4 210 osób. Szczegółowy podział leczonych w lecznictwie ambulatoryjnym ze względu na powiat przedstawia tabela nr 3.

Tabela 3. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień) w powiatach województwa małopolskiego według wybranych rozpoznań i płci w 2019 roku.

Rozpoznanie	Ogółem	w tym mężczyźni	Zaburzenia organiczne (F00-F09)		Schizofrenia (F20)		Zaburzenia schizotypowe: schizoafektywne i urojeniowe (bez schizofrenii) (F21-F29)		Epizody afektywne, depresje nawracające, zaburzenia dwubiegunowe i inne zaburzenia nastroju (F30-F39)		Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne (F40-F48)	
			ogółem	w tym mężczyźni	ogółem	w tym mężczyźni	ogółem	w tym mężczyźni	ogółem	w tym mężczyźni	ogółem	w tym mężczyźni
m. Kraków	59 963	23 815	8 129	3 683	5 604	2 921	1 236	554	12 401	3 793	19 775	5 948
m. Nowy Sącz	3 648	1 653	622	323	407	244	136	78	998	352	1 185	473
m. Tarnów	7 491	3 026	1 167	544	927	437	214	83	1 698	504	1 989	611
bocheński	3 897	1 729	1 032	519	543	271	58	32	1 114	310	611	239
brzeski	1 960	678	471	215	213	106	38	16	556	112	482	118
chrzanowski	3 981	1 756	797	399	387	163	124	57	1 013	319	1 375	686
dąbrowski	957	432	172	96	192	93	54	18	139	40	297	138
gorlicki	1 730	735	364	207	265	146	31	14	763	258	211	56
krakowski	1 926	848	467	280	219	109	47	26	584	204	416	148
limanowski	4 210	1 839	645	355	942	461	69	30	880	311	941	252
miechowski	2 402	937	810	395	165	73	52	16	814	217	338	112
myślenicki	3 742	1 467	470	236	187	90	77	39	805	196	1 505	455
nowosądecki	1 044	451	230	116	232	113	18	6	266	74	118	37
nowotarski	2 797	1 146	696	362	298	159	132	61	508	206	954	254
olkuski	2 920	1 164	416	188	418	167	33	16	972	351	715	258
oświęcimski	3 992	1 646	434	218	524	250	98	36	855	183	1 177	274
proszowicki	883	332	244	116	147	69	17	4	154	48	257	55
suski	998	432	216	120	204	111	37	15	154	50	277	78
tarnowski	682	287	112	75	91	45	28	11	189	68	194	47
tatrzański	895	337	127	65	124	67	8	5	266	89	295	69
wadowicki	3 247	1 164	517	241	686	328	82	28	855	232	860	213
wielicki	1 328	504	279	141	97	42	34	18	305	86	361	92

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM, na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

W 2019 roku liczba leczonych ambulatoryjnie z zaburzeniami spowodowanymi używaniem substancji psychoaktywnych w województwie małopolskim wyniosła 2 960 osób, co wskazuje na wzrost liczby leczonych o 219 pacjentów w stosunku do 2018 roku. Opieką czynną objęto 967 pacjentów (tj. 32,67% wszystkich leczonych). Liczba leczonych po raz pierwszy wyniosła 1 044 osób tj. 35,27% ogółu pacjentów. W 2019 roku leczono 126 osób w wieku do 18 lat (tj. 4,26% wszystkich leczonych).

Najczęstszym powodem leczenia było używanie kilku substancji lub innych substancji psychoaktywnych – 1 904 osób (tj. 64,32% wszystkich leczonych), w dalszej kolejności znalazło się leczenie z powodu używania leków uspokajających i nasennych – 363 pacjentów, a także współuzależnienie – 338 pacjentów.

Tabela 4. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami spowodowanymi używaniem substancji psychoaktywnych w województwie małopolskim w 2019 roku.

Wyszczególnienie		Leczeni		Leczeni po raz pierwszy	
		ogółem	w tym do 18 r.ż.	ogółem	w tym do 18 r.ż.
ogółem	2016 rok	2 544	236	1 092	142
	2017 rok	2 495	174	1 015	90
	2018 rok	2 741	145	1 011	75
	2019 rok	2 960	126	1 044	82
W tym	Mężczyźni	bd	84	bd	56
	Osoby zamieszkałe na wsi	405	15	165	9
	Opieka czynna	967	43	355	22
Ogółem zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych według rozpoznania zasadniczego:					
Opiaty (F11)		187	7	45	7
Kanabinoły (F12)		310	33	153	21
Leki uspokajające i nasenne (F13)		363	0	84	0
Kokaina (F14)		16	0	7	0
Inne substancje pobudzające, w tym kofeina (F15)		147	12	67	7
Substancje halucynogenne (F16)		8	0	5	0
Lotne rozpuszczalniki (F18)		2	0	0	0
Kilka substancji lub inne substancje psychoaktywne (F19)		1 904	72	673	46
Używanie tytoniu (F17)		23	2	10	1
Współistniejące uzależnienia od alkoholu (F10)		67	0	12	0
Współuzależnienia		338	25	143	10

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

W 2019 roku liczba leczonych w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w województwie małopolskim wyniosła 10 921 osób, co w porównaniu do 2018 roku wskazuje na spadek liczby leczonych o 1 456 osób. Opieką czynną objęto 5 492 pacjentów co daje 50,29% wszystkich leczonych. Liczba leczonych po raz pierwszy wyniosła 3 940 osób tj. 36,08% ogółu pacjentów.

Najczęstszym powodem leczenia był zespół uzależnienia – 9 682 leczonych, w dalszej kolejności współuzależnienia – 1 169 osoby oraz używanie szkodliwe – 576 pacjentów.

Tabela 5. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w województwie małopolskim w 2019 roku.

Wyszczególnienie		Leczeni		Leczeni po raz pierwszy	
		ogółem	w tym do 18 r.ż.	ogółem	w tym do 18 r.ż.
ogółem	2016 rok	11 357	24	4 405	10
	2017 rok	11 470	55	4 215	24
	2018 rok	12 377	94	4 748	34
	2019 rok	10 921	24	3 940	10
W tym:	Mężczyźni	bd	15	bd	7
	Osoby zamieszkałe na wsi	4 305	11	1 673	7
	Opieka czynna*	5 492	12	2 074	6
Według rozpoznania zasadniczego zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem alkoholu:					
ostre zatrucie (F10.0)		58	0	23	0
używanie szkodliwe (F10.1)		576	14	308	5
zespół uzależnienia (F10.2)		9 682	8	3 455	5
zespół abstynencyjny bez majączenia (F10.3)		158	0	63	0
zespół abstynencyjny z majączeniem (F10.4)		26	1	13	0
zaburzenia psychotyczne bez majączenia (F10.5)		95	0	24	0
zespół amnestyczny (F10.6)		40	0	2	0
inne zaburzenia psychiczne (F10.7, F10.8, F10.9)		286	1	52	0
Współistniejące uzależnienia od alkoholu (F10)		206	2	75	2
Współuzależnienia		1 169	5	471	5

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

1.3 Leczeni w zespołach (oddziałach) leczenia środowiskowego

W 2019 roku liczba pacjentów objętych opieką środowiskową w województwie małopolskim wyniosła 8 429 osób, co wskazuje na wzrost liczby leczonych o 3 168 pacjentów w stosunku do 2018 roku (5 261 pacjentów). Liczba leczonych po raz pierwszy wyniosła 1 018 osób tj. 12,08% ogółu pacjentów. W 2019 roku leczono 602 osoby w wieku do 18 lat (tj. 7,14% wszystkich leczonych).

Najczęstszym powodem leczenia były organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi – 2 599 osób (tj. 30,83% wszystkich leczonych), w dalszej kolejności znalazło się leczenie z powodu schizofrenii – 2 217 pacjentów, a także zaburzenia nastroju – afektywne – 1 559 pacjentów.

Tabela 6. Leczeni w zespołach (oddziałach) leczenia środowiskowego w województwie małopolskim w 2019 roku.

Wyszczególnienie		Leczeni		Leczenie po raz pierwszy	
		ogółem	w tym do 18 r.ż.	ogółem	w tym do 18 r.ż.
ogółem	2016 rok	4 419	78	456	11
	2017 rok	4 526	86	399	23
	2018 rok	5 261	276	569	62
	2019 rok	8 429	602	1 018	140
W tym:	Mężczyźni	3 474	294	441	90
	Osoby zamieszkałe na wsi	3 194	189	327	37
Ogółem z zaburzeniami psychicznymi					
Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi (F00- F09)		2 599	1	317	0
Zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu (F10)		57	0	12	0
Zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (F11-F19)		18	1	6	1
Schizofrenia (F20)		2 217	6	153	1
Zaburzenia schizotypowe: schizoafektywne i urojeniowe (bez schizofrenii) (F21-F29)		188	2	15	0
Zaburzenia nastroju – afektywne (F30-F39)		1 559	48	199	5
Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne (F40-F48)		961	223	153	37
Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50-F59)		192	39	48	8
Inne		638	282	115	88

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM, na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

1.4. Leczeni w systemie dziennym

W 2019 roku w systemie dziennym w województwie małopolskim leczonych było 3 227 pacjentów. Najwięcej pacjentów skorzystało ze świadczeń dziennych psychiatrycznych dla dorosłych – 1 812 tj. 56,15% wszystkich leczonych dziennie. Na oddziałach dziennych psychiatrycznych rehabilitacyjnych dla dorosłych leczono się 757 pacjentów (23,46% wszystkich leczonych dziennie), 350 pacjentów leczono się na oddziałach dziennych leczenia zaburzeń nerwicowych (tj. 10,85% wszystkich leczonych), 163 osoby leczono się na oddziałach dziennych psychiatrycznych rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży (tj. 5,05% wszystkich pacjentów), 145 pacjentów leczono się na oddziałach dziennych rehabilitacyjnych dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi (tj. 4,49% wszystkich leczonych).

Tabela 7. Liczba leczonych w systemie dziennym w województwie małopolskim w 2019 roku.

Nazwa świadczenia	Liczba leczonych		
	2017	2018	2019
Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych	2 183	2 172	1 812
Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych	631	620	757
Świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych	271	229	350
Świadczenia dzienne rehabilitacyjne dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi	135	123	145
Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży	192	160	163
Suma	3 412	3 304	3 227

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie

W 2019 roku najwięcej pacjentów w systemie dziennym było leczonych z terenu miasta Krakowa – 1 144 pacjentów, z powiatu krakowskiego – 380 pacjentów oraz powiatu chrzanowskiego – 173 pacjentów. Na terenie województwa małopolskiego leczono 239 pacjentów nie będących mieszkańcami Małopolski.

Tabela 8. Leczeni w systemie dziennym z powiatów województwa małopolskiego w 2019 roku.

Rodzaj świadczenia dziennego						
Nazwa powiatu	psychiatryczne dla dorosłych	psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych	leczenia zaburzeń nerwicowych	rehabilitacyjne dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi	psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży	razem
m. Kraków	418	374	191	85	76	1 144
m. Nowy Sącz	46	3	2	0	0	51
m. Tarnów	30	2	0	0	0	32
bocheński	78	7	4	0	0	89
brzeski	11	3	1	0	0	15
chrzanowski	152	1	4	1	15	173
dąbrowski	10	0	1	0	0	11
gorlicki	19	0	0	0	0	19
krakowski	182	129	29	29	11	380
limanowski	60	46	4	1	0	111
miechowski	37	78	3	1	1	120
myślenicki	119	2	1	1	1	124
nowosądecki	52	1	4	2	2	61
nowotarski	48	0	4	2	0	54
olkuski	44	5	5	1	1	56
oświęcimski	103	0	4	2	33	142
proszowicki	21	3	1	2	0	27
suski	9	0	2	0	0	11
tarnowski	84	0	3	0	0	87
tatrzański	22	4	1	0	0	27
wadowicki	106	7	1	1	3	118
wielicki	61	54	6	11	4	136
Małopolska	1 711	719	271	139	147	2 988
inne powiaty	100	38	79	6	16	239
suma	1 811	757	350	145	163	3 227

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

1.5. Leczeni w systemie stacjonarnym

W 2019 roku leczonych w systemie stacjonarnym w województwie małopolskim było 13 550 pacjentów. Najwięcej leczonych było Szpitalu Klinicznym im. dr Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie – 5 455 pacjentów, co stanowi 40,26% wszystkich osób leczonych stacjonarnie. Wynika to z faktu, że Szpital ten zaliczany jest do jednostek jednoprofilowych i jest największą, a zarazem wiodącą jednostką w zakresie leczenia psychiatrycznego na terenie województwa małopolskiego, dodatkowo posiada największą liczbę łóżek. W dalszej kolejności pod względem liczby leczonych był Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie (1 562 pacjentów), który również zaliczany jest do jednostek jednoprofilowych i jest drugą, po Szpitalu Babińskiego, jednostką pod względem udzielanych świadczeń

w zakresie lecznictwa psychiatrycznego oraz ilości posiadanych łóżek na terenie województwa małopolskiego.

Spośród szpitali wieloprofilowych, które w swoich strukturach posiadają oddziały psychiatryczne najwięcej leczonych pacjentów było w Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie – 964 pacjentów, w dalszej kolejności w Szpitalu Specjalistycznym im. H. Klimontowicza w Gorlicach – 890 pacjentów oraz w Podhalańskim Szpitalu Specjalistycznym im. Jana Pawła II w Nowym Targu – 760 pacjentów.

Na oddziałach dziecięcych w sumie leczonych było 566 pacjentów, w tym w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie 266 pacjentów, a w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym im. św. Ludwika w Krakowie 300 pacjentów.

Tabela 9. Leczeni stacjonarnie w szpitalach psychiatrycznych oraz wieloprofilowych w województwie małopolskim w 2019 roku (bez uzależnień).

Nazwa Szpitala	Liczba leczonych	Liczba osobodni	Średni okres pobytu w dniach
Szpital Specjalistyczny im. J. Babińskiego w Krakowie	5 455	235 706	43,21
Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	1 562	47 353	30,32
Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie	964	21 128	21,92
Szpital Specjalistyczny im. H. Klimontowicza w Gorlicach	890	16 972	19,07
Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu	760	14 826	19,51
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	476	18 325	38,50
Szpital Uniwersytecki w Krakowie – oddział dziecięcy	266	9 693	36,44
Szpital Powiatowy w Chrzanowie	583	9 201	15,78
5 Wojskowy Szpital Kliniczny w Krakowie	464	16 325	35,18
Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera w Krakowie	418	13 291	31,80
Zespół Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu	380	13 273	34,93
Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	324	9 125	28,16
Nowy Szpital w Olkuszu	708	19 144	27,04
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie	300	4 253	14,18
SUMA	13 550	448 615	33,11

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie formularzy sprawozdawczych, MZ-29 oraz MZ-30.

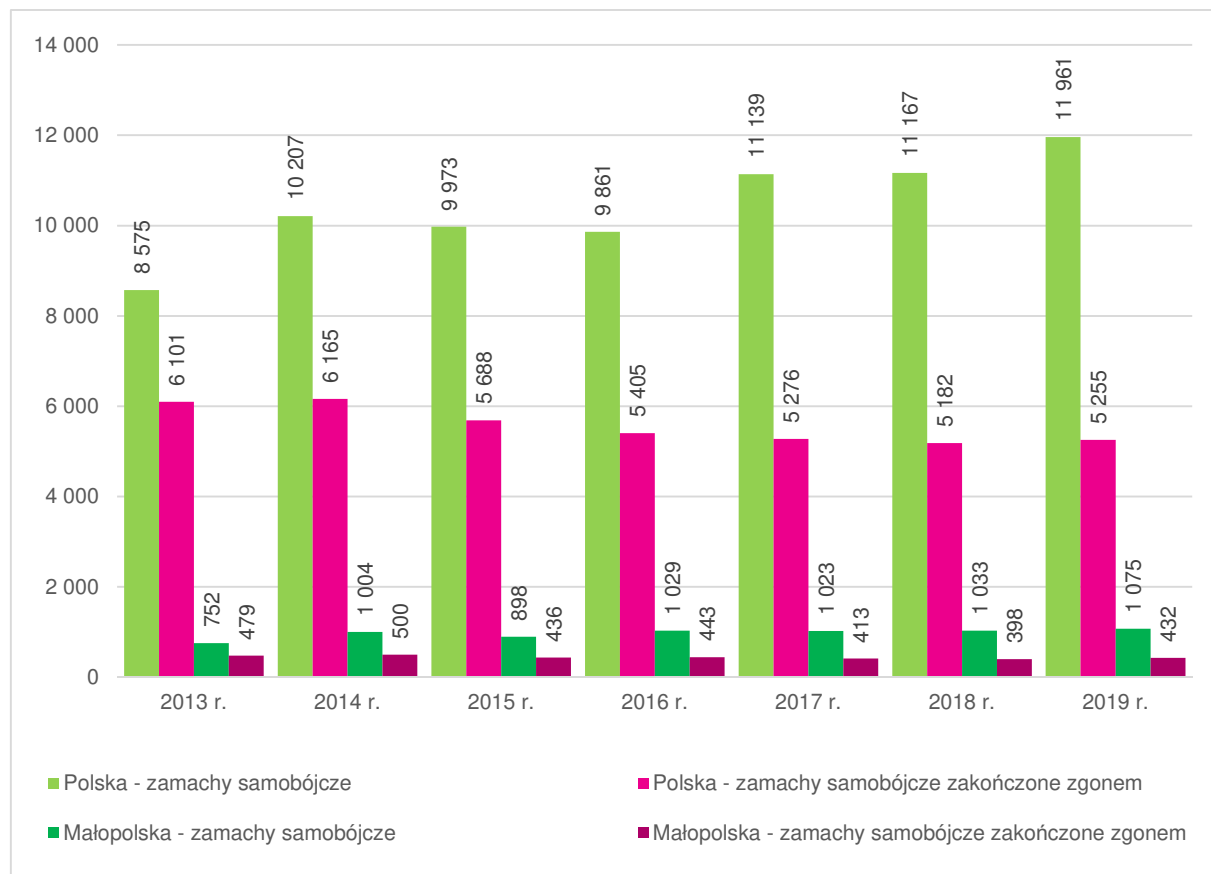
1.6. Samobójstwa w Małopolsce

W Polsce w 2019 roku samobójstwo próbowano popełnić 11 961 razy (razem zamachy samobójcze zakończone zgonem oraz z powodu różnych okoliczności nie skutkujące zgonem), co w stosunku do 2018 roku wskazuje na wzrost liczby zamachów samobójczych o 794 próby. Spośród wszystkich prób zamachów samobójczych w Polsce w ubiegłym roku, 5 255 (tj. 43,93% wszystkich prób samobójczych) zakończyło się zgonem.

Z analizy danych wynika, że w 2019 roku na terenie Małopolski 1 075 osób (tj.: 8,99% zamachów samobójczych popełnionych na terenie Polski) targnęło się na swoje życie, co wskazuje na wzrost liczby zamachów samobójczych w stosunku do 2018 roku o 42. Spośród liczby zamachów

ogółem w 2019 roku odnotowano 432 przypadki, które zakończyły się zgonem (tj.: 40,19% wszystkich prób samobójczych).

Wykres 2. Porównanie liczby prób zamachów samobójczych ogółem (łącznie zamachów samobójczych zakończonych zgonem oraz nieskutkujących zgonem) do liczby prób zamachów samobójczych skutkujących zgonem na terenie Polski i Małopolski w latach 2013-2019.

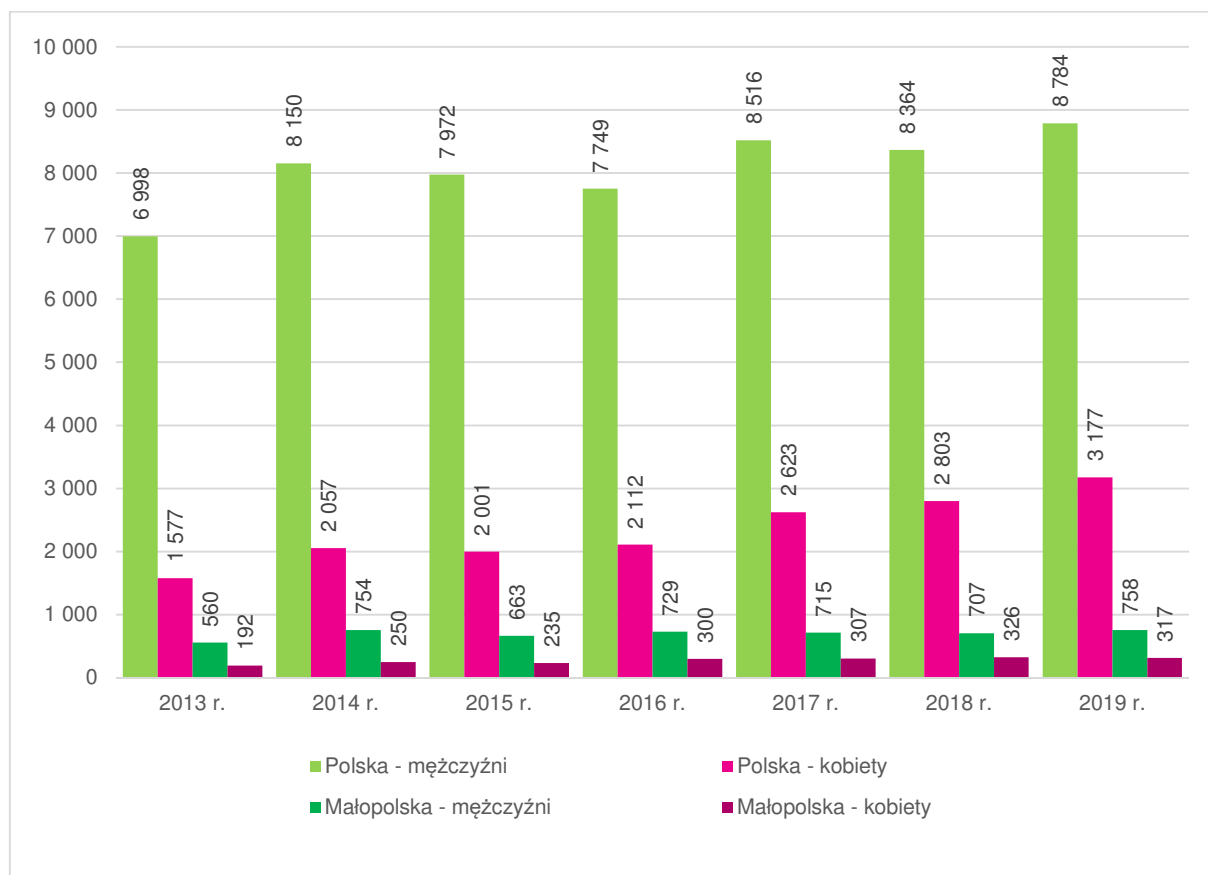

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych ze strony internetowej www.policja.pl.

Z danych dotyczących podejmowania zamachów samobójczych w Polsce wynika, że zdecydowanie częściej zamachy samobójcze podejmowali mężczyźni. W 2019 roku w Polsce 73,44% zamachów samobójczych zostało popełnionych właśnie przez mężczyzn (8 784 mężczyzn), co stanowi więcej o 420 zamachów w porównaniu do roku poprzedniego. Natomiast w ubiegłym roku 3 177 kobiet dokonało zamachu samobójczego, czyli 374 kobiet więcej niż w 2018 roku.

Podobnie kształtuje się sytuacja w Małopolsce, gdzie w 2019 roku 758 mężczyzn dokonało zamachu samobójczego (70,51% wszystkich zamachów samobójczych w Małopolsce), czyli o 51 więcej niż w 2018 roku. W 2019 roku 317 kobiet dokonało zamachu samobójczego w Małopolsce, co stanowi spadek o 9 zamachów w porównaniu do roku poprzedniego.

Wykres 3. Liczba zamachów samobójczych ogółem (łącznie zamachów samobójczych zakończonych zgonem oraz nieskutkujących zgonem) na terenie Polski i Małopolski w latach 2013-2019 w podziale na płeć.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych ze strony internetowej www.policja.pl.

Tabela 10. Liczba zamachów samobójczych ogółem (łącznie zamachów samobójczych zakończonych zgonem oraz nieskutkujących zgonem) na terenie województwa małopolskiego w latach 2013-2019 w podziale na wiek.

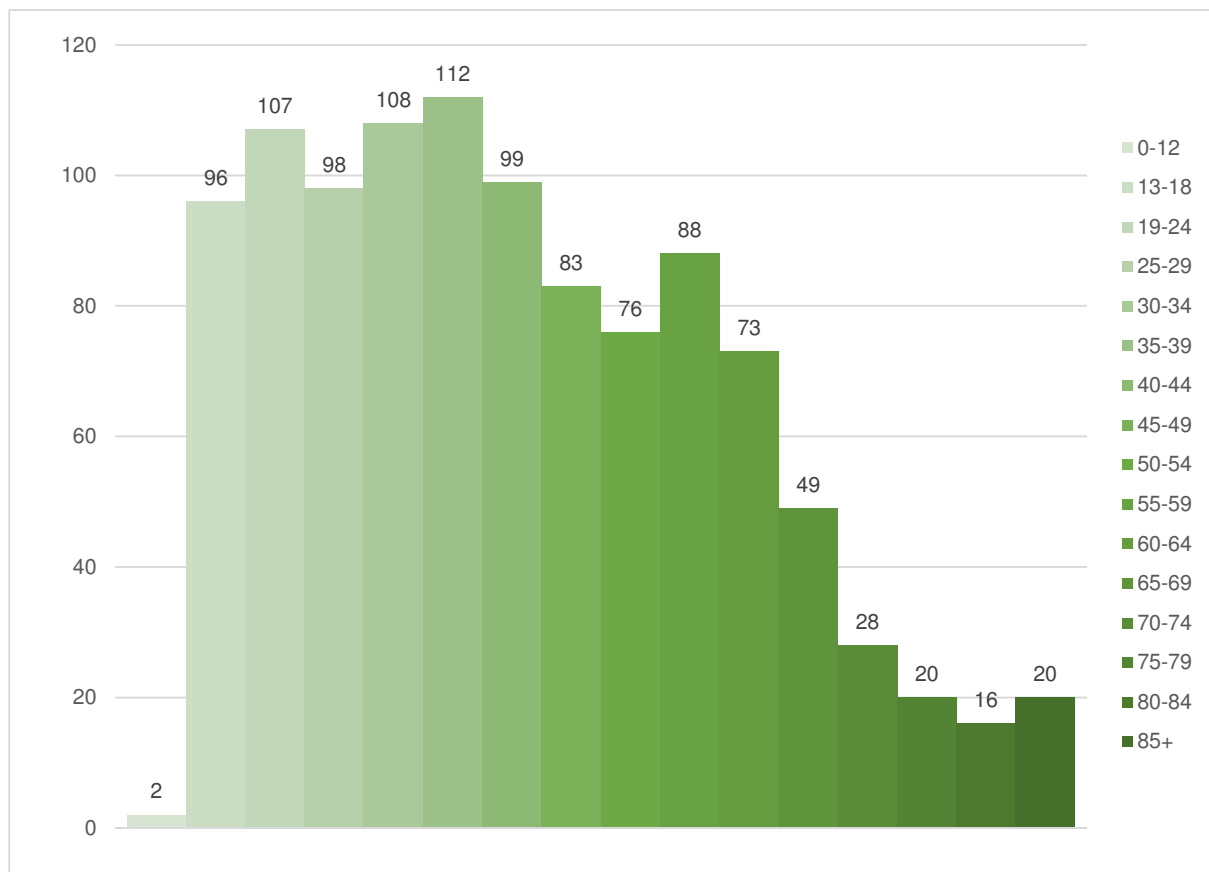
Dane za rok		Wiek																SUMA	
		0-12	13-18	19-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+		nieustalony
2013	liczba prób samobójczych	1	32	77	50	71	51	39	50	61	67	53	24	27	12	16	12	109	752
	w tym zakończonych zgonem	0	9	40	23	35	28	24	33	43	55	43	19	24	11	15	10	67	479
2014	liczba prób samobójczych	0	45	118	82	107	84	80	81	100	96	85	43	21	12	24	11	15	1004
	w tym zakończonych zgonem	0	6	43	30	47	35	35	42	56	68	47	31	15	10	19	7	9	500
2015	liczba prób samobójczych	1	59	97	104	83	77	83	63	85	70	66	37	21	27	14	7	4	898
	w tym zakończonych zgonem	0	6	37	39	31	27	36	40	52	41	46	27	13	23	9	5	4	436
2016	liczba prób samobójczych	2	51	114	97	111	81	94	81	80	91	69	53	36	29	20	11	9	1029
	w tym zakończonych zgonem	0	4	29	28	31	34	30	35	50	52	41	41	21	21	9	9	8	443
2017	liczba prób samobójczych	4	74	112	98	96	98	96	81	77	97	53	45	32	23	22	13	2	1023
	w tym zakończonych zgonem	0	10	25	32	34	36	39	31	29	51	36	34	19	17	12	8	1	414
2018	liczba prób samobójczych	1	77	109	84	108	97	112	107	75	70	68	35	38	22	15	12	3	1033
	w tym zakończonych zgonem	0	6	21	23	35	22	36	53	39	38	43	24	26	14	11	5	2	398
2019	liczba prób samobójczych	2	96	107	98	108	112	99	83	76	88	73	49	28	20	16	20	0	1075
	w tym zakończonych zgonem	1	9	41	32	38	37	30	30	34	45	43	30	20	14	12	16	0	432

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych ze strony internetowej www.policja.pl.

Z zebranych danych wynika, że najczęściej zamachów samobójczych ogółem (łącznie zamachy samobójcze zakończone zgonem oraz nie skutkujące zgonem) dokonują ludzie w wieku 35-39 lat – 112 (tj. 10,42% wszystkich prób samobójczych), w dalszej kolejności były to osoby w wieku 30-34 lata – 108 osób, 19-24 lata – 107 osób oraz 40-44 lata – 99 osób.

W przypadku zamachów samobójczych zakończonych zgonem najczęściej dokonywały ich osoby w wieku średnim tj. 55-59 lat – 45 osób (tj. 10,42% wszystkich zamachów samobójczych zakończonych zgonem), w dalszej kolejności były to osoby w wieku 60-64 lata – 43 przypadki oraz w wieku 19-24 lata – 41 osób.

Wykres 4. Liczba zamachów samobójczych ogółem (łącznie zamachów samobójczych zakończonych zgonem oraz nieskutkujących zgonem) na terenie województwa małopolskiego w 2019 roku w podziale na grupy wiekowe.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych ze strony internetowej www.policja.pl.

Z uzyskanych danych wynika, że w 2019 roku w Małopolsce 345 osób popełniających zamach samobójczy było pod wpływem alkoholu (32,09% wszystkich zamachów), a 186 osób nadużywało alkoholu. Natomiast 309 osób była leczona psychiatrycznie.

Tabela 11. Liczba zamachów samobójczych ogółem (łącznie zamachów samobójczych zakończonych zgonem oraz nieskutkujących zgonem) na terenie województwa małopolskiego w 2019 roku z uwzględnieniem stanu zdrowia i/lub świadomości samobójcy.

Stan zdrowia/świadomości ¹	Liczba osób
Trzeźwy(a)	144
Pod wpływem alkoholu	345
Pod wpływem środków odurzających	3
Pod wpływem leków	118
Pod wpływem zastępczych środków/substancji (dopalaczy)	1
Brak danych/nie ustalony	489
Choroba fizyczna	50
Trwałe kalectwo	8
Leczony(a) psychiatrycznie	309
Leczony(a) z powodu alkoholizmu	36
Nadużywał(a) alkoholu	186
Leczony(a) z powodu narkomanii	3
Zatrzymywany(a) w izbie wytrzeźwień	5
Miał(a) sprawę(y) w komisji ds. przeciwdziałania alkoholizmowi	4
Używał narkotyków	1
Używał dopalaczy	0
Brak danych/nie ustalono	530

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych ze strony internetowej www.policja.pl.

¹ Dane dotyczące jednej osoby mogą występować w kilku pozycjach

Rozdział 2

Zasoby instytucjonalne

2.1. Opieka ambulatoryjna

W 2019 roku liczba poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych oraz dla dzieci i młodzieży na terenie województwa małopolskiego wynosiła 82. W porównaniu z rokiem 2018 liczba poradni dla dorosłych zmniejszyła się o 1 (w powiecie chrzanowskim). Z danych wynika, że w 2019 roku we wszystkich powiatach województwa małopolskiego mieszkańcy mieli dostęp do poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych, łącznie było ich 65. Najwięcej tego typu poradni zostało zakontraktowano w Krakowie – 22. W powiecie chrzanowskim, limanowskim i myślenickim zakontraktowano po 4 poradnie zdrowia psychicznego dla dorosłych, po 3 w powiecie krakowskim, nowosądeckim, nowotarskim, oświęcimskim oraz wielickim.

Tabela 12. Poradnie zdrowia psychicznego dla dorosłych w powiatach województwa małopolskiego w latach 2017-2019.

Dane za rok	m. Kraków	m. Nowy Sącz	m. Tarnów	bocheński	brzeski	chrzanowski	dąbrowski	gorlicki	krakowski	limanowski	miechowski	myślenicki	nowosądecki	nowotarski	olkuski	oświęcimski	proszowicki	suski	tarnowski	tatrzański	Wadowicki	wielicki	Łącznie
2017	31	4	3	1	2	5	1	2	4	3	1	3	3	3	2	3	1	1	1	1	2	3	80
2018	22	2	1	1	1	5	1	1	3	4	1	4	3	3	2	3	1	1	1	1	2	3	66
2019	22	2	1	1	1	4	1	1	3	4	1	4	3	3	2	3	1	1	1	1	2	3	65

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

W województwie małopolskim w 2019 roku liczba poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży wynosiła 17, w tym 11 w Krakowie i po jednej w powiatach bocheńskim, limanowskim, myślenickim, olkuskim, oświęcimskim oraz mieście Tarnów. W roku 2019 liczba poradni zdrowia psychicznego dla dzieci zwiększyła się o 2 w porównaniu z rokiem 2018. Natomiast w 15 powiatach województwa małopolskiego nadal nie ma poradni tego typu dla dzieci i młodzieży.

Tabela 13. Poradnie zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży w powiatach województwa małopolskiego w latach 2017-2019.

Dane za rok	m. Kraków	m. Nowy Sącz	m. Tarnów	bocheński	brzeski	chrzanowski	Dąbrowski	gorlicki	krakowski	limanowski	miechowski	myślenicki	nowosądecki	nowotarski	olkuski	oświęcimski	proszowicki	suski	tarnowski	tatrzański	Wadowicki	wielicki	Łącznie	
2017	10		1	1					1	1		1	1									1	18	
2018	9		1	1						1		1	1											15
2019	11		1	1						1		1			1	1								17

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

2.2 Zespoły leczenia środowiskowego

W 2019 roku na terenie województwa małopolskiego Narodowy Fundusz Zdrowia zakontraktował 38 Zespołów Leczenia Środowiskowego w 21 na 22 powiaty województwa małopolskiego, tylko powiecie dąbrowskim nie ma zakontraktowanej opieki środowiskowej. Najwięcej ZLS zakontraktowano na terenie miasta Krakowa – 11, po 2 ZLS znajdują się w powiatach: krakowskim, limanowskim, myślenickim, nowosądeckim, nowotarskim, suskim oraz wielickim. Dostęp do leczenia środowiskowego w ciągu ostatnich lat uległ znacznej poprawie. Jeszcze w 2017 roku mieszkańcy województwa mieli dostęp do 33 ZLS, a w 2018 roku już do 37 ZLS.

Tabela 14. Zespoły leczenia środowiskowego w powiatach województwa małopolskiego w latach 2017-2019.

Dane za rok	m. Kraków	m. Nowy Sącz	m. Tarnów	bocheński	brzeski	chrzanowski	Dąbrowski	gorlicki	krakowski	limanowski	miechowski	myślenicki	nowosądecki	nowotarski	olkuski	oświęcimski	proszowicki	suski	tarnowski	tatrzański	Wadowicki	wielicki	Łącznie
2017	8	1	2	1	1	1	-	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	2	2	33
2018	10	1	1	1	1	1	-	1	2	2	1	2	2	2	1	1	1	2	1	1	1	2	37
2019	11	1	1	1	1	1	-	1	2	2	1	2	2	2	1	1	1	2	1	1	1	2	38

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

2.3. Opieka dzienna

W województwie małopolskim w 2019 roku na oddziałach dziennych z zakresu leczenia zaburzeń psychicznych było w sumie 976 miejsc, w tym 398 miejsca na oddziałach psychiatrycznych dla dorosłych (z tego 81 miejsc w strukturach jednostek biorących udział w pilotażu Centr Zdrowia Psychicznego), 275 miejsc na oddziałach psychiatrycznych rehabilitacyjnych dla dorosłych, 72 miejsca na oddziałach leczenia zaburzeń nerwicowych oraz 85 miejsc na oddziałach psychiatrycznych rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży. Największą liczbę miejsc na oddziałach dziennych w omawianym zakresie zakontraktowano w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie – 159 oraz w Szpitalu Klinicznym im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie – 147.

Tabela 15. Liczba miejsc dla dorosłych, dzieci i młodzieży na oddziałach dziennych psychiatrycznych, rehabilitacyjnych oraz leczenia zaburzeń nerwicowych (bez uzależnień) na terenie województwa małopolskiego w 2019 roku.

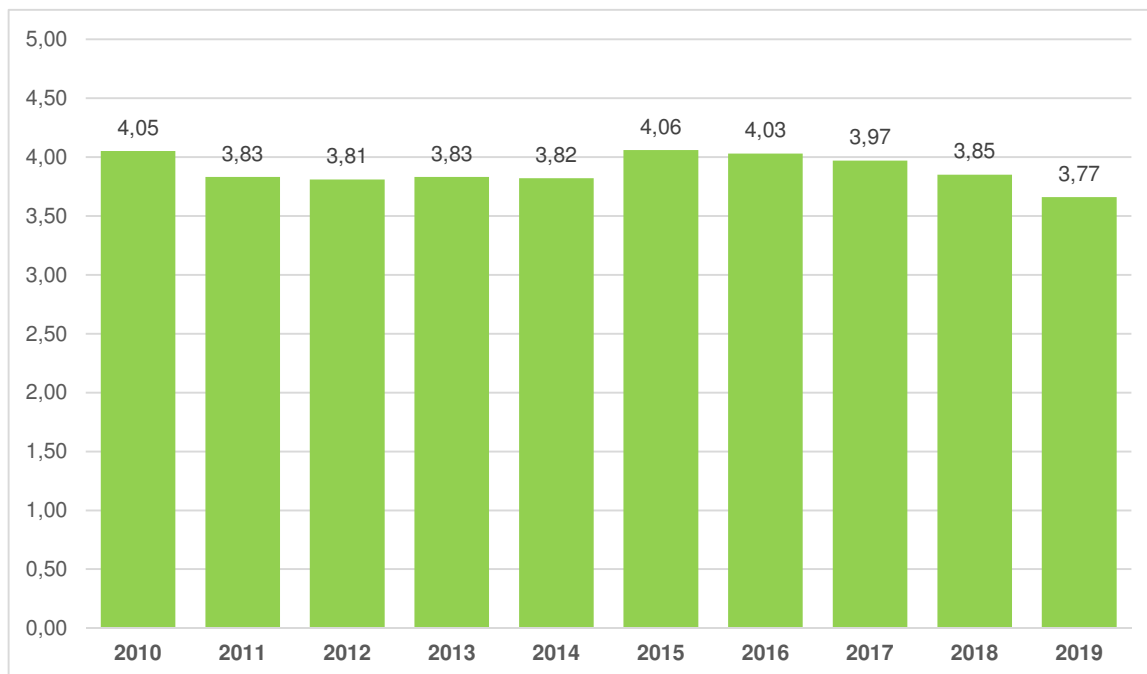
Nazwa jednostki	Nazwa oddziału dziennego	Liczba miejsc
Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SP ZOZ w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	50
	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	89
	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży	8
Razem Szpital im. Babińskiego		147
Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	psychiatryczny dla dorosłych	12
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych w CZP	49
	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	16
	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży	40
	leczenia zaburzeń nerwicowych	54
Razem Szpital Uniwersytecki		159
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży	25
5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką – SP ZOZ w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	42
Szpital Specjalistyczny im. Jędrzeja Śniadeckiego w Nowym Sączu	psychiatryczny dla dorosłych	15
Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SP ZOZ w Tarnowie	psychiatryczny dla dorosłych w CZP	20
Szpital Specjalistyczny im. Henryka Klimontowicza w Gorlicach	psychiatryczny dla dorosłych w CZP	12
Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu	psychiatryczny dla dorosłych	20
Szpital Powiatowy w Chrzanowie	psychiatryczny dla dorosłych	25
ZOZ w Oświęcimiu	psychiatryczny dla dorosłych	20
Scanmed sp. z o.o. w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	25
SP ZOZ MSWiA w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	48
NZOZ Ośrodek Zdrowia Psychicznego Pro Psyche w Krakowie	leczenia zaburzeń nerwicowych	18
NZOZ Centrum Psychoterapii s.c. w Myślenicach	psychiatryczny dla dorosłych	18
MEDI-LI-NORM sp. z o.o. w Limanowej	psychiatryczny dla dorosłych	12
	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	14
Razem MEDI-LI-NORM sp. z o.o.		26
Krakowskie Centrum Zdrowia Psychicznego LOGOPROMED w Krakowie	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	25
Krakowski Zespół Zdrowia Psychicznego "MediNorm" sp. z o.o. w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	15
Idea Med sp. z o.o. w Niepołomicach (p. wielicki)	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	20
Fundacja Anny Dymnej "Mimo Wszystko" w Krakowie	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	72
Effatha Ośrodek dla Osób z Autyzmem w Krakowie	psychiatryczny rehabilitacyjny dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju	146
Euro-Med sp. z o.o. w Oświęcimiu	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży	12
Centrum Zdrowia Tuchów sp. z o.o. (p. tarnowski)	psychiatryczny dla dorosłych	15
"Pro Vita" Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień NZOZ w Krakowie	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	15
"DA VINCI" sp. z o.o. w Krakowie	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	24
SUMA		976

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

2.4. Opieka Stacjonarna

W 2019 roku wskaźnik łóżek psychiatrycznych w szpitalach jednoprofilowych oraz wielospecjalistycznych na 10 000 mieszkańców w województwie małopolskim wyniósł 3,77 co stanowi spadek względem roku poprzedniego (3,85).

Wykres 5. Wskaźnik łóżek psychiatrycznych na 10 000 mieszkańców województwa małopolskiego w latach 2010-2019.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie formularzy sprawozdawczych MZ-29 oraz MZ-30.

W 2019 roku największą liczbę łóżek na oddziałach psychiatrycznych spośród szpitali znajdujących się na terenie województwa małopolskiego posiadał Szpital Kliniczny im. dr Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie – 656 łóżek. Stan ten wynika z faktu, że jest on największym tego typu szpitalem monospecjalistycznym w Małopolsce. Szpital Babińskiego w swoich strukturach posiada 6 oddziałów psychiatrycznych ogólnych – 274 łóżka, 2 oddziały rehabilitacji psychiatrycznej – 76 łóżek, 2 oddziały psychogeriatryczne – 118 łóżek oraz po jednym z oddziałów; leczenia zaburzeń nerwicowych – 35 łóżek, psychiatrii sądowej – 43 łóżek, psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu – 65 łóżek oraz ośrodek rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi – 45 łóżek. Drugi pod względem liczby łóżek był Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie, który posiada w sumie 134 łóżka, w tym 108 łóżek na 3 oddziałach psychiatrycznych ogólnych oraz 26 łóżek na oddziale psychogeriatrycznym.

Pozostałe oddziały, w których udzielane są świadczenia w zakresie opieki psychiatrycznej znajdują się w szpitalach wieloprofilowych, które posiadają oddziały psychiatryczne w swoich strukturach. Największą ilość łóżek na oddziałach psychiatrycznych dla dorosłych wśród szpitali wieloprofilowych posiadał Szpital Specjalistyczny im. H. Klimontowicza w Gorlicach oraz Nowy Szpital w Olkuszu – po 60 łóżek, w dalszej kolejności Szpital Uniwersytecki w Krakowie – 55 łóżek.

W 2019 roku na terenie województwa małopolskiego znajdowały się 2 oddziały psychiatryczne dla dzieci i młodzieży, posiadające łącznie 52 łóżka. Jeden w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie – 32 łóżka, a drugi w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym im. św. Ludwika w Krakowie – 20 łóżek.

Tabela 16. Liczba łóżek na oddziałach psychiatrycznych stacjonarnych (bez uzależnień) w szpitalach jednoprofilowych oraz wieloprofilowych na terenie województwa małopolskiego w 2019 roku.

Nazwa jednostki	Nazwa oddziału	Liczba łóżek	Obłożenie łóżek
Szpital Kliniczny im. dr J. Babińskiego SP ZOZ w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych – 6 oddziałów	274	102%
	rehabilitacji psychiatrycznej – 2 oddziały	76	88%
	leczenia zaburzeń nerwicowych	35	94%
	psychogeriatryczny – 2 oddziały	118	93%
	psychiatrii sądowej	43	105%
	psychiatrii sądowej w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia	65	108%
	rehabilitacyjny dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi innymi zaburzeniami psychicznymi	45	92%
Razem Szpital Kliniczny im. dr J. Babińskiego		656	98%
Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	psychiatryczny dla dorosłych – 3 oddziały	108	96%
	psychogeriatryczny	26	100%
Razem Wojewódzki Szpital Psychiatryczny		134	97%
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	55	91%
	psychiatryczny dla dzieci i młodzieży	32	83%
Szpital Uniwersytecki		87	88%
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie	psychiatryczny dla dzieci i młodzieży	20	58%
Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SP ZOZ w Tarnowie	psychiatryczny dla dorosłych	52	111%
Szpital Specjalistyczny im. H. Klimontowicza w Gorlicach	psychiatryczny dla dorosłych	60	77%
5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	50	89%
Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu	psychiatryczny dla dorosłych	45	90%
Szpital Powiatowy im. św. Maksymiliana w Oświęcimiu	psychiatryczny dla dorosłych	40	91%
Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera w Krakowie sp. z o.o.	psychiatryczny dla dorosłych	37	98%
Szpital Powiatowy w Chrzanowie	psychiatryczny dla dorosłych	26	97%
Nowy Szpital w Olkuszu	psychiatryczny dla dorosłych	60	87%
Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	psychiatryczny dla dorosłych	25	100%
SUMA		1 292	95%

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie formularzy sprawozdawczych MZ-29 oraz MZ-30.

2.5. Opieka długoterminowa

W 2019 roku na terenie województwa małopolskiego działały 3 zakłady opiekuńczo-lecznicze posiadające oddziały psychiatryczne. W sumie dysponowały one 218 łózkami dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które potrzebują całodobowych świadczeń zdrowotnych obejmujących leczenie, pielęgnację i rehabilitację, a niewymagających już hospitalizacji, u których zakończono proces diagnozowania, leczenia operacyjnego, a ze względu na stan swojego zdrowia i stopień niepełnosprawności oraz brak możliwości funkcjonowania w środowisku domowym wymagają stałego nadzoru fachowego personelu.

Tabela 17. Liczba łóżek na oddziałach psychiatrycznych w zakładach opiekuńczo-leczniczych na terenie województwa małopolskiego w 2019 roku.

Nazwa ZOL	Liczba łóżek
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Krakowie	87
Powiatowy Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Grojcu (p. oświęcimski)	58
RAJ-MED sp. z o.o. Niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Trzebini (p. chrzanowski)	73
SUMA	218

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

2.6. Centra Zdrowia Psychicznego

Druga edycja Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 założyła m.in. program pilotażowy Centrów Zdrowia Psychicznego (CZP). *Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 kwietnia 2018 roku w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego* wprowadzono Program Pilotażowy CZP, w dokumencie znalazły się zapisy dotyczące funkcjonowania, struktury oraz organizacji Centrów Zdrowia Psychicznego.

Centrum jest odpowiedzialne za udzielanie świadczeń i objęcie kompleksową opieką psychiatryczną wszystkich potrzebujących z terenu objętego funkcjonowaniem CZP, poprzez udzielanie świadczeń stacjonarnych (psychiatrycznych, w miejscu udzielania pomocy doraźnej), dziennych psychiatrycznych oraz ambulatoryjnych (psychiatrycznych i leczenia środowiskowego (domowego)). Do zadań CZP należy udzielanie pomocy czynnej, długoterminowej, krótkoterminowej, doraźnej i konsultacyjnej. W Centrum w ramach poradni zdrowia psychicznego funkcjonuje Punkt Zgłoszeniowo-Koordynujący (PZK), którego zadaniem jest:

- udzielanie informacji o zakresie działania CZP i możliwości uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej;
- przeprowadzanie wstępnej oceny potrzeb zdrowotnych osób zgłaszających się do PZK, uzgadnianie wstępnego planu postępowania oraz udzielanie możliwego wsparcia w zakresie zdefiniowanych potrzeb;
- uzgadnianie terminu przyjęcia i wskazanie miejsca uzyskania niezbędnego świadczenia psychiatrycznego, w przypadkach pilnych nie później niż 72 godziny od zgłoszenia;
- w przypadkach tego wymagających wskazanie miejsca uzyskania niezbędnego świadczenia z zakresu pomocy społecznej;
- udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

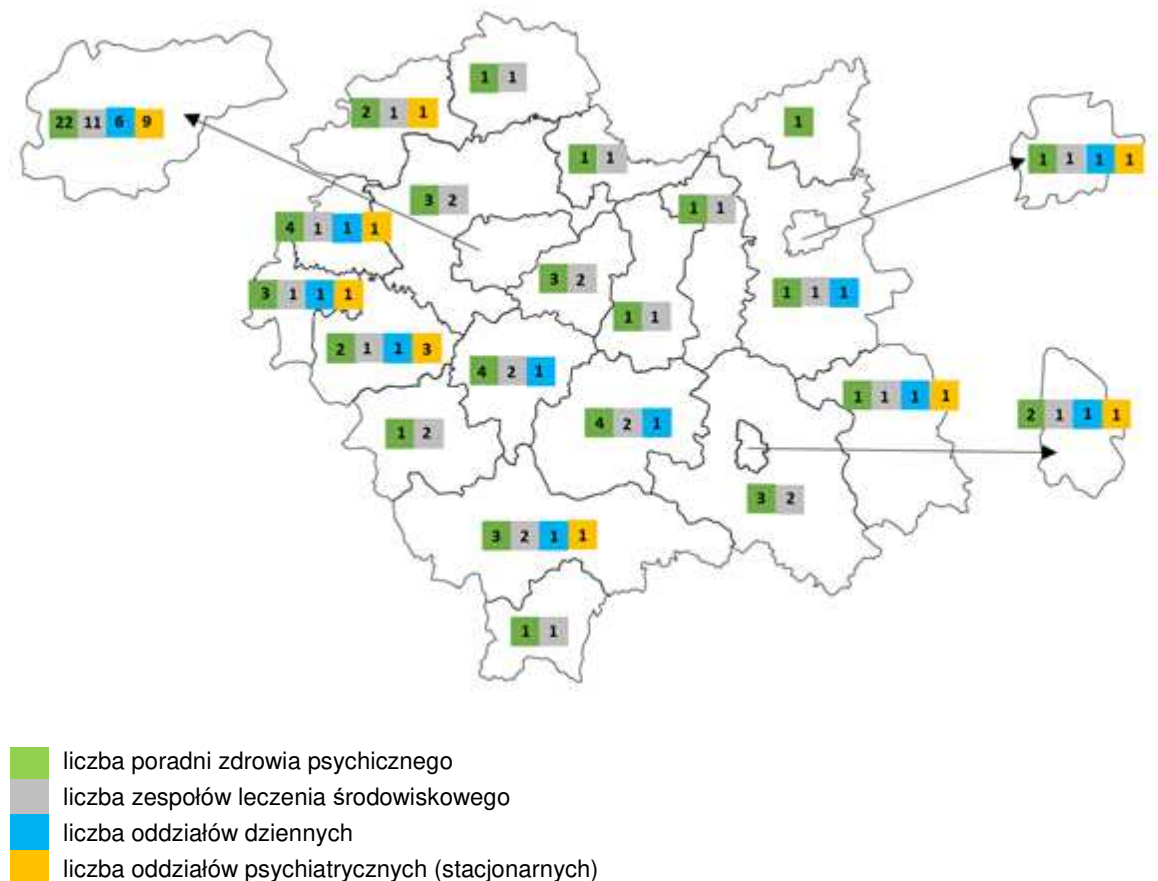
Centra Zdrowia Psychicznego posiadają odrębny sposób finansowania ze środków NFZ, tj. CZP otrzymuje tzw. ryczałt na populację wyliczany według stawki na jednego mieszkańca oraz w przypadku udzielania świadczeń osobom spoza obszaru działania CZP – rozliczanie za udzielone świadczenie.

Głównymi zadaniami Centr Zdrowia Psychicznego jest koordynacja procesu udzielania świadczeń, opracowywanie indywidualnych planów terapii, zapewnianie pomocy doraźnej oraz

umożliwienie pacjentowi uzyskanie informacji dotyczącej możliwych form wsparcia. Świadczeniodawca prowadzący CZP musi posiadać:

- oddział psychiatryczny,
- oddział dzienny psychiatryczny (ogólny),
- poradnie zdrowia psychicznego,
- zespół leczenia środowiskowego (domowego).

Mapa 1. Rozmieszczenie komórek organizacyjnych niezbędnych do funkcjonowania CZP – stan na 31.12.2019 r.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie oraz na podstawie formularzy sprawozdawczych MZ-29 i MZ-30.

W Małopolsce program pilotażowy Centrów Zdrowia Psychicznego realizowany jest od 1 października 2018 roku przez trzy podmioty lecznicze:

- Uniwersyteckie Centrum Zdrowia Psychicznego im. prof. Antoniego Kępińskiego w Krakowie,
- Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Specjalistycznym im. H. Klimontowicza w Gorlicach,
- Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie.

Uniwersyteckie Centrum Zdrowia Psychicznego im. prof. Antoniego Kępińskiego w Krakowie swoim zasięgiem obejmuje mieszkańców Krakowa – Śródmieścia (ok. 118 000 osób) i działa w ramach struktur Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie.

Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Specjalistycznym im. H. Klimontowicza w Gorlicach swoją opieką obejmuje mieszkańców powiatu gorlickiego (ok. 88 000 osób). W 2019 roku CZP w Gorlicach udzieliło świadczeń 4 286 mieszkańcom powiatu gorlickiego i 3 485 pacjentom spoza

powiatu. Dodatkowo 801 mieszkańców powiatu gorlickiego korzystało ze świadczeń psychiatrycznych poza CZP w Gorlicach.

Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie zapewnia opiekę mieszkańcom miasta Tarnowa (ok. 93 000 osób). W 2019 roku CZP w Tarnowie objęło opieką 3 000 pacjentów z Tarnowa oraz 3 139 pacjentów spoza populacji miasta Tarnowa.

Aktualna mapa zasobów w zakresie dostępnych form leczenia psychiatrycznego w województwie wskazuje, że w każdym powiecie województwa małopolskiego istnieje przynajmniej jedna forma leczenia psychiatrycznego. Oddział psychiatryczny i miejsce udzielania pomocy doraźnej mogą być zlokalizowane poza obszarem działania centrum, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia odpowiedniej dostępności publicznym transportem zbiorowym, jednak nie dalej niż w warunkach bliskiego dostępu. (rozporządzenie MZ z dnia 27 kwietnia 2018 w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego)

Po analizie i wnioskach płynących z realizowanego pilotażu, na bazie istniejących zasobów będą mogły powstawać kolejne CZP celem rozwijania dostępności do tej formy leczenia dla mieszkańców zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Zdrowia dotyczącymi dalszego rozwoju CZP.

Dodatkowo w 2012 roku zostało zawarte porozumienie między Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalem im. św. Ludwika w Krakowie, a Szpitalem Uniwersyteckim w Krakowie w zakresie wzajemnej współpracy, udzielania świadczeń zdrowotnych, konsultacji pediatrycznych i psychiatrycznych pomiędzy jednostkami. W ramach porozumienia powołane zostało Małopolskie Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży (Oddziały Psychiatrii Dzieci, Oddziały Psychiatryczne Dziennego Pobytu, Poradnia Zdrowia Psychicznego).

2.7. Zasoby kadrowe

W 2019 roku na terenie województwa małopolskiego było 366 lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatrii co oznacza spadek ilości specjalistów w tej dziedzinie w stosunku do roku poprzedniego (w 2018 r. – 383 lekarzy), w tym 208 posiadających pierwszy stopień specjalizacji (w 2018 r. - 213 osób) oraz 158 lekarzy z drugim stopniem specjalizacji (w 2018 r. – 170). Liczba lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży wyniosła łącznie 24, w tym z pierwszym stopniem specjalizacji 5, z drugim stopniem specjalizacji 19 i ta ilość pozostała na tym samym poziomie w stosunku do 2018 r.

W przypadku specjalistów w dziedzinie psychiatrii zauważa się systemowy brak wykwalifikowanej kadry, szczególnie w psychiatrii dzieci i młodzieży. Obserwowany jest konsekwentny odpływ lekarzy psychiatrów wieku rozwojowego do praktyk prywatnych. Natomiast szkoleniem w tym zakresie zainteresowanych jest niewielu lekarzy, co powoduje nasilenie zjawiska rozwarstwienia społecznego w dostępie do opieki psychiatrycznej i psychoterapeutycznej.

Tabela 18. Liczba lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatrii oraz w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży na terenie województwa małopolskiego w 2019 roku.

Wyszczególnienie	Stopień specjalizacji		Suma
	I	II	
Lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii	208	158	366
Lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży	5	19	24

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Okręgowe Izby Lekarskie.

W 2019 roku w Małopolsce było 151 specjalistów w dziedzinie psychologii klinicznej – wzrost o 23 specjalistów w porównaniu do 2018 roku, oraz 12 specjalistów w dziedzinie psychologii ogólnej – spadek o 1 specjalistę.

Tabela 19. Liczba specjalistów w dziedzinie psychologii na terenie województwa małopolskiego w 2019 roku.

Wyszczególnienie	Stopień specjalizacji		Specjalizacje uzyskane „nowym trybem”	Suma
	I	II		
Specjaliści w dziedzinie psychologii klinicznej	40	41	70	151
Specjaliści w dziedzinie psychologii ogólnej	10	2	nd	12

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

Z uzyskanych danych wynika, że na terenie województwa małopolskiego w 2019 roku pracowało 449 pielęgniarek posiadających specjalizację w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego, z czego 193 z nich ukończyły specjalizację a 256 kurs kwalifikacyjny co oznacza pozytywny wzrost w stosunku do 2018 roku.(w 2018 roku było 410 pielęgniarek posiadających specjalizację w tej dziedzinie).

Tabela 20. Liczba pielęgniarek posiadających specjalizację w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego pracujący według podstawowego miejsca zatrudnienia na terenie województwa małopolskiego w 2019 roku.

Wyszczególnienie	Pielęgniarki		Razem
	Ze specjalizacją	Z ukończonym kursem kwalifikacyjnym	
Specjalizacja w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego	193	256	449

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

2.8. Pomoc Społeczna

W 2019 roku w Małopolsce funkcjonowało 27 Domów Pomocy Społecznej (w 2018 r. – 27 DPS), które dysponowały łącznie 2 994 miejscami pobytu dla osób przewlekle psychicznie chorych (w 2018 r.- 3002 miejsca). Najwięcej miejsc dla osób przewlekle psychicznie chorych było w: Krakowie (3 DPS, 693 miejsca), powiecie krakowskim (4 DPS, 406 miejsc), tarnowskim (3 DPS, 335 miejsc) oraz limanowskim (4 DPS, 303 miejsca).

W Nowym Sączu i powiecie wadowickim funkcjonowały po 2 DPS oferujące odpowiednio 271 i 181 miejsc. W pozostałych powiatach funkcjonowało po jednym domu pomocy społecznej dla przewlekle psychicznie chorych, w których oferowano od 60 do 145 miejsc.

Na terenie 7 małopolskich powiatów tj.: miasto Tarnów oraz powiaty: brzeski, dąbrowski, miechowski, nowotarski, olkuski i tatrzański nie funkcjonowały domy o takim profilu.

Tabela 21. Domy Pomocy Społecznej – miejsca dla osób przewlekle psychicznie chorych w 2019 roku.

Lp.	Powiat	Nazwa i adres domu pomocy społecznej	Liczba miejsc
1.	m. Kraków	Dom Pomocy Społecznej, ul. Krakowska 55, 31-066 Kraków	260
2.		Dom Pomocy Społecznej, ul. Łanowa 41, 30-725 Kraków	378
3.		Dom Pomocy Społecznej Nowa Huta, os. Hutnicze 5, 31-917 Kraków	55
4.	m. Nowy Sącz	Dom Pomocy Społecznej, ul. Nawojowska 159, 33-300 Nowy Sącz	180
5.		Dom Pomocy Społecznej, ul. Nawojowska 155, 33-300 Nowy Sącz	91
6.	bocheński	Dom Pomocy Społecznej, ul. Karolina 14G, 32-700 Bochnia	67
7.	chrzanowski	Powiatowy Dom Pomocy Społecznej im. Adama Starzeńskiego w Plazie, ul. Wiosny Ludów 4, 32-552 Plaza	101
8.	gorlicki	Dom Pomocy Społecznej, Klimkówka 67, 38-312 Ropa	78
9.	krakowski	Dom Pomocy Społecznej, Czerna 110, 32-065 Krzeszowice	95
10.		Bonifraterska Fundacja Dobroczyzna Dom Pomocy Społecznej w Konarach, ul. Bonifraterska 11, 32-031 Mogilany	63
11.		Dom Pomocy Społecznej, ul. Kasztanowa 20, 32-088 Owczary	99
12.		Dom Pomocy Społecznej, ul. Słoneczna 3, 32-082 Więckowice	149
13.	limanowski	Dom Pomocy Społecznej, ul. Rakoczego 9, 34-730 Mszana Dolna	48
14.		Dom Pomocy Społecznej "Diana", 34-741 Kasina Wielka 448	66
15.		Dom Pomocy Społecznej, Raba Niżna 1, 34-730 Mszana Dolna	90
16.		Dom Pomocy Społecznej w Szczyrzycu, 34-623 Szczyrzyc 182	99
17.	myślenicki	Dom Pomocy Społecznej „Biały Potok”, 32-425 Trzemeśnia 377	76
18.	nowosądecki	Dom Pomocy Społecznej, Zbyszyce 12, 33-318 Gródek nad Dunajcem	122
19.	oświęcimski	Dom Pomocy Społecznej Braci Albertynów, ul. Bł. Faustyny 4, 32-652 Bulowice	81
20.	proszowicki	Dom Pomocy Społecznej im. Adama Chmielowskiego, Łyszkowice 64, 32-104 Koniusza	145
21.	suski	Dom Pomocy Społecznej, ul. Żeromskiego 17, 34-220 Maków Podhalański	75
22.	tarnowski	Dom Pomocy Społecznej, Sieradza 208, 33-240 Żabno	85
23.		Dom Pomocy Społecznej w Stróżach, Stróże 1, 32-840 Zakliczyn	108
24.		Dom Pomocy Społecznej, Nowodworze 64, 33-112 Tarnowiec	142
25.	wadowicki	Dom Pomocy Społecznej im. św. O. Rafała Kalinowskiego, ul. Pułaskiego 5, 34-100 Wadowice	114
26.		Dom Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach, Zebrzydowice 1, 34-130 Kalwaria Zebrzydowska	67
27.	wielicki	Dom Pomocy Społecznej, Sułków 278, 32-020 Wieliczka	60

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

Dla osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie małopolskim w 2019 roku wsparcie oferowało 80 środowiskowych domów samopomocy (ŚDS) – 52 o zasięgu gminnym oraz 28 o zasięgu powiatowym (nastąpił wzrost w stosunku do 2018 roku kiedy było 78 ŚDS). Z pośród nich 13 jednostek zlokalizowanych było w Krakowie, 8 w powiecie krakowskim, 7 w powiecie tarnowskim 6 w wielickim, 5 ŚDS znajdowało się w powiecie nowotarskim, po 4 ŚDS w powiatach: bocheńskim, nowosądeckim i proszowickim. W powiatach gorlickim, miechowskim, myślenickim, olkuskim i oświęcimskim mieszkańcy mieli dostęp 3 ŚDS, a w pozostałych do 2 lub 1 środowiskowego domu samopomocy. Powiat tatrzański jest jedynym, który nie dysponuje ŚDS na swoim terenie (podobnie jak w poprzednich latach). Poniższa tabela nr 22 przedstawia szczegółową listę ŚDS na terenie małopolski w podziale na typ:

- A – domy dla osób chorych psychicznie,
- B – domy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- C – domy dla osób wykazujących inne niż przewlekłe choroby psychiczne lub niepełnosprawność intelektualną, przewlekłe zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych.

Tabela 22. Środowiskowe Domy Samopomocy w 2019 roku.

Środowiskowe domy samopomocy o zasięgu gminnym				
Lp	Miasto/Gmina	Adres środowiskowego domu samopomocy oraz filii	Typ Domu (A,B,C)	Liczba miejsc
1.	Biecz (powiat gorlicki)	ŚDS w Bieczu, ul. Parkowa 1, 38-340 Biecz z filią w Gorlicach – ul. Wyszyńskiego 18, 38-300 Gorlice	B,C	34
2.	Biskupice (powiat wielicki)	ŚDS Tomaszkowice 455, 32-020 Wieliczka	A,B	38
3.	Chełmek (powiat oświęcimski)	ŚDS ul. Kochanowskiego 1, 32-660 Chełmek	A	30
4.	Charsznica (powiat miechowski)	ŚDS Jelcza 219, 32-250 Charsznica	A,B,C	30
5.	Gdów (powiat wielicki)	ŚDS Zagórzany 109, 32-420 Gdów	A,B,C	41
6.	Jabłonka (powiat nowotarski)	ŚDS ul. Tetmajera 4, 34-480 Jabłonka	B	25
7.	Jerzmanowice-Przegonia (powiat krakowski)	ŚDS – Ognisko Terapeutyczne, ul. Rajską 26, 32-048 Jerzmanowice	A,B,C	25
8.	Klucze (powiat olkuski)	ŚDS ul. Źródłana 3, 32-310 Kolbark	A,B,C	35
9.	Kozłów (powiat miechowski)	ŚDS Kępie 16, 32-241 Kozłów	A,B,C	25
10.	Kraków	ŚDS os. Wandy 23, 31-907 Kraków	B,C	15
11.		ŚDS "Vita", os. Młodości 8, 31-908 Kraków	A	57
12.		ŚDS ul. Józefa 1, 31-056 Kraków	A	22
13.		ŚDS os. Słoneczne 15, 31-958 Kraków	C	23
14.		ŚDS ul. Olszańska 5, 31-126 Kraków	A	47
15.		ŚDS ul. Aleksandry 1, 30-837 Kraków z filią przy ul. Teligi 26b, 30-805 Kraków	B	60
16.		ŚDS al. Pokoju 7, 30-002 Kraków	B	21
17.		ŚDS os. Szkolne 30, 31-978 Kraków	B,C	30
18.		ŚDS os. Tysiąclecia 86, 31-610 Kraków	B	29
19.		ŚDS ul. Grotgiera 3, 30-031 Kraków	B	22
20.		ŚDS ul. Pasteura 1, 31-222 Kraków z filią przy ul. Komandosów 18, 30-334 Kraków	A,B	58
21.		ŚDS ul. Piekarska 3, 31-067 Kraków	B	48

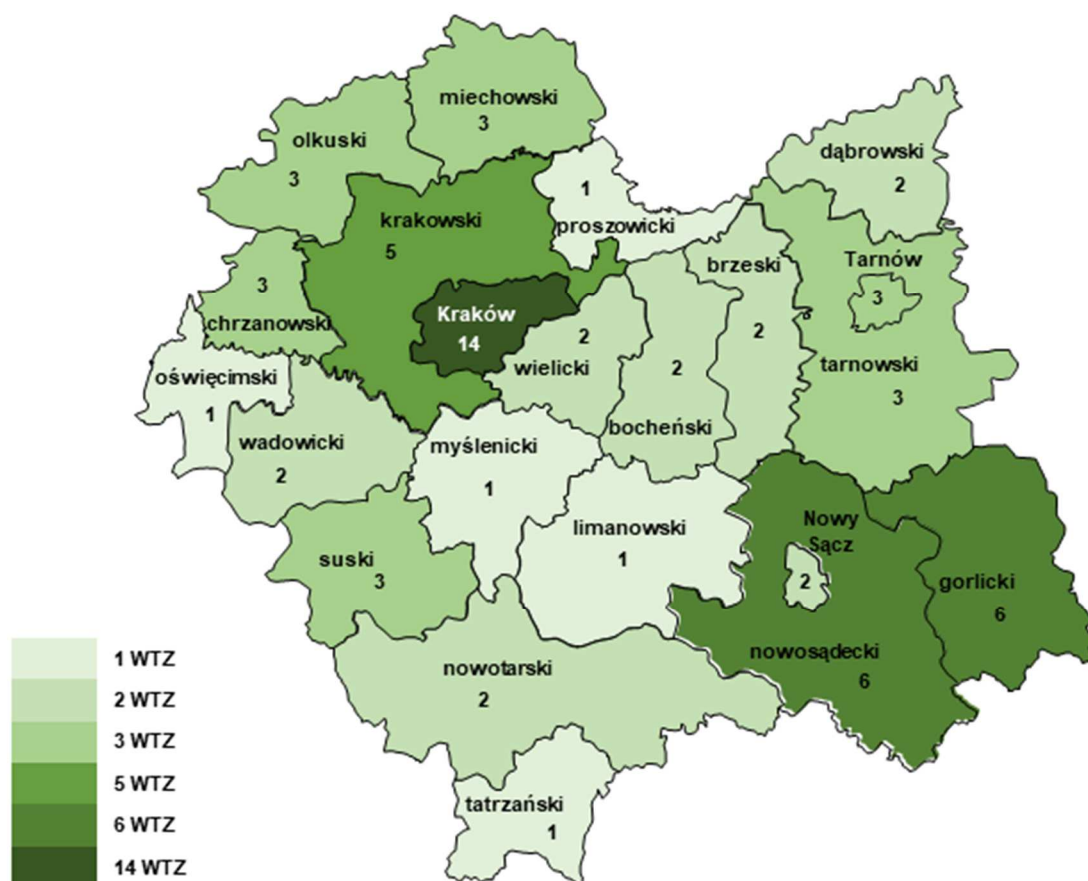
22.		ŚDS ul. Kurczaba 5, 30-868 Kraków	C	22
23.	Krynica-Zdrój (powiat nowosądecki)	ŚDS ul. Źródłana 59, 33-380 Krynica-Zdrój	A,B,C	40
24.	Krzeszowice (powiat krakowski)	ŚDS ul. ks. Mądryka 32, Wola Filipowska, 32-065 Krzeszowice	A,B,C	32
25.	Laskowa (powiat limanowski)	ŚDS Ujanowice 180, 34-603 Ujanowice	A,B	28
26.	Limanowa (powiat limanowski)	ŚDS ul. Kilińskiego 11, 34-600 Limanowa	A,B	33
27.	Lisia Góra (powiat tarnowski)	ŚDS ul. Sucharskiego 3a, 33-140 Lisia Góra	A,B	32
28.	Miechów (powiat miechowski)	ŚDS ul. Szpitalna 1, 32-200 Miechów	A,B,C	30
29.	Niepołomice (powiat wielicki)	ŚDS ul. Targowa 8, 32-005 Niepołomice	A,B	40
30.	Nowe Brzesko (powiat proszowski)	ŚDS Gruszów 28, 32-120 Nowe Brzesko	A,B,C	30
31.	Nowy Targ (powiat nowotarski)	ŚDS "Chatka", ul. Podtatrzańska 47a, 34-400 Nowy Targ	B,C	30
32.	Nowy Wiśnicz (powiat bocheński)	ŚDS Muchówka 157, 32-722 Królówka	A,B,C	35
33.	Olesno (powiat dąbrowski)	ŚDS Oleśnica 73, 33-200 Dąbrowa Tarnowska	A,B	34
34.	Oświęcim (powiat oświęcimski)	ŚDS ul. Słowackiego 1a, 32-600 Oświęcim	A,B,C	70
35.	Raciechowice (powiat myślenicki)	ŚDS Zegartowice 114, 32-415 Raciechowice z filią w Komornikach 98, 32-415 Raciechowice	A,B	64
36.	Raclawice (powiat miechowski)	ŚDS Kościejów 52, 32-222 Raclawice	A,B,C	30
37.	Radłów (powiat tarnowski)	ŚDS Siedlec 72, 33-130 Radłów	A,B	30
38.	Radziemice (powiat proszowski)	ŚDS Wrocimowice 4, 32-107 Radziemice	A,B,C	25
39.	Ryglice (powiat tarnowski)	ŚDS ul. ks. J. Wyrwy 4, 33-160 Ryglice	A,B	25
40.	Rzepiennik Strzyżewski (powiat tarnowski)	ŚDS "Przystań", Rzepiennik Biskupi 293, 33-163 Rzepiennik Strzyżewski	A,B,C	27
41.	Słomniki (powiat krakowski)	ŚDS "Świt" Miłocice 58, 32-090 Słomniki	B	25
42.	Stary Sącz (powiat nowosądecki)	ŚDS ul. Cyganowice 95, 33-340 Stary Sącz	A,B	38
43.	Szczawnica (powiat nowotarski)	ŚDS "Perła", ul. Park Dolny 6, 34-460 Szczawnica	B	33
44.	Szczucin (powiat dąbrowski)	ŚDS Dąbrowica 161, 33-230 Szczucin	A,B,C	40
45.	Trzciana (powiat bocheński)	ŚDS Rdzawa 1, 32-732 Kamionna	A,B,C	47
46.	Uście Gorlickie (powiat gorlicki)	ŚDS w Wysowej-Zdroju 98, 38-316 Wysowa-Zdrój	A	15
47.	Wieliczka (powiat wielicki)	ŚDS os. Sienkiewicza 24, 32-020 Wieliczka	A	44
48.	Wieprz (powiat wadowicki)	Gminny Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Podgórze 18, 34-122 Wieprz	B	25
49.	Wolbrom (powiat olkuski)	ŚDS ul. Skalska 20, 32-340 Wolbrom	A,B	39
50.	Zabierzów (powiat krakowski)	ŚDS w Radwanowicach 1a, 32-064 Rudawa	A,B	35
51.	Zielonki (powiat krakowski)	ŚDS w Woli Zachariaszowskiej, ul. Świętego Floriana 19, 32-087 Zielonki	A,B,C	29
52.	Żegocina (powiat bocheński)	ŚDS w Żegocinie 232a, 32-731 Żegocina	A,B,C	35
RAZEM GMINNE				1 777

Środowiskowe domy samopomocy o zasięgu powiatowym				
Lp	Powiat	Adres środowiskowego domu samopomocy oraz filii	Typ Domu (A,B,C)	Liczba miejsc dotowych
53.	Miasto Nowy Sącz	ŚDS, ul. Nawojowska 159a, 33-300 Nowy Sącz	A,B	60
54.	Miasto Tarnów	ŚDS al. MB Fatimskiej 6, 33-100 Tarnów	B	60
55.		ŚDS "Zielona Przystań", ul. Piotra Skargi 29a, 33-100 Tarnów	A,C	52
56.	bocheński	ŚDS ul. Karolina 14f, 32-700 Bochnia	A,B	27
57.	brzeski	ŚDS Łysa Góra 251, 32-853 Dębno	A,B,C	59
58.	chrzanowski	ŚDS ul. Kolonia Stella 11, 32-500 Chrzanów	A,B	44
59.		ŚDS ul. dr. Jana Gołąba 2, 32-551 Babice	A,B	23
60.	gorlicki	ŚDS ul. Michalusa 18, 38-300 Gorlice z filią ul. Węgierska 28, 38-350 Bobowa	A,B	65
61.	krakowski	ŚDS ul. Węgierska 5, 32-050 Skawina	A,B,C	36
62.		ŚDS Konary 21, ul. Bonifratska 11, 32-031 Mogilany	A,B,C	35
63.		ŚDS w Woli Kalinowskiej, ul. Szkolna 12, 32-045 Sułoszowa	A,B	30
64.	myślenicki	ŚDS ul. 1-ego Maja 66, 32-440 Sułkowice z filią w Lubniu 475, 32-433 Lubień	A,B	55
65.		ŚDS "Magiczny Dom", ul. Zdrojowa 14, 32-400 Myślenice	B	28
66.	nowosądecki	ŚDS ul. Piłsudskiego 119, 33-370 Muszyna	A,B	42
67.		ŚDS Zbyszyce 12, 33-318 Gródek n/ Dunajcem	A,B	32
68.	nowotarski	ŚDS Czerwieńne 341, 34-407 Czerwieńne	B,C	24
69.		ŚDS "Promyk", ul. J. Kazimierza 22,34-400 Nowy Targ z filią "Radość Życia" ul. Słowackiego 2, 34-700 Rabka Zdrój	A,B	65
70.	olkuski	ŚDS ul. Korczaka 7, 32-300 Olkusz	A,B,C	45
71.	oświęcimski	ŚDS ul. Żwirki i Wigury 27a, 32-650 Kęty z filią ul. Nosala 7, 32-620 Brzeszcze	A,B	43
72.	proszowicki	ŚDS ul. 3 Maja 2,32-100 Proszowice z filią ul. Kolejowa 4, 32-100 Proszowice	A,B,C	63
73.		ŚDS Winiary 63, 32-109 Pałecznicza	A,B,C	30
74.	suski	ŚDS ul. Banacha 1, 34-240 Jordanów	A,B	30
75.	tarnowski	ŚDS Karwodrza 116, 33-170 Tuchów	A,B	30
76.		ŚDS Nowodworze 64, 33-112 Tarnowiec	A,B	25
77.		ŚDS Stróże 1, 32-840 Zakliczyn	A,B	20
78.	wadowicki	ŚDS ul. E. K. Wojtyłów 16, 34-100 Wadowice z filią ul. Daszyńskiego 12, 34-120 Andrychów	A	70
79.	wielicki	ŚDS Śledziejowice 336, 32-020 Wieliczka	B,C	24
80.		ŚDS Brzezcie 338, 32-014 Brzezcie	A,B,C	37
RAZEM POWIATOWE				1 154
SUMA				2 931

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

W 2019 roku funkcjonowało w województwie małopolskim 68 warsztatów terapii zajęciowej (w 2018 r. - 68 WTZ) . Dostęp do tego rodzaju wsparcia mieli mieszkańcy każdego z powiatów regionu. Na terenie poszczególnych powiatów zlokalizowanych było od 1 do 14 warsztatów. Najwięcej WTZ funkcjonowało w Krakowie (14), po 6 w powiatach gorlickim i nowosądeckim oraz 5 w powiecie krakowskim. Kadra małopolskich warsztatów terapii zajęciowej liczyła w 2019 r. 935 osób, średnio pojedynczy warsztat dysponował 14 pracownikami. W 2019 roku w Małopolsce w zajęciach WTZ uczestniczyło łącznie 2 754 osoby z niepełnosprawnościami. (w 2018 roku - 2707 osób z niepełnosprawnościami).

Mapa 2. Warsztaty terapii zajęciowej w Małopolsce w 2019 roku.

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie na podstawie danych za 2019 rok. Dane pochodzą ze sprawozdania Ocena Zasobów Pomocy Społecznej województwa małopolskiego za rok 2019, s 83.

W 2019 roku na terenie województwa małopolskiego funkcjonowało 11 Zakładów Aktywności Zawodowej, w których zatrudniano 222 osoby chorujące psychicznie (w 2018 roku działało 10 ZAZ-ów, w których zatrudniano 167 osób chorujących psychicznie). Po dwa zakłady zlokalizowane były w Krakowie i powiecie nowosądeckim (w gminach Grybów i Nawojowa), a pozostałe 7 w powiatach brzeskim, gorlickim, krakowskim, miechowskim, olkuskim oraz tarnowskim, a także mieście Tarnów. W Małopolsce systematycznie rośnie liczba Zakładów Aktywności Zawodowej dzięki temu wzrasta liczba miejsc pracy w których mogą podjąć zatrudnienie osoby z chorobami psychicznymi.

Tabela 23. Liczba osób chorujących psychicznie zatrudnionych w Zakładach Aktywności Zawodowej na przestrzeni lat 2008-2019.

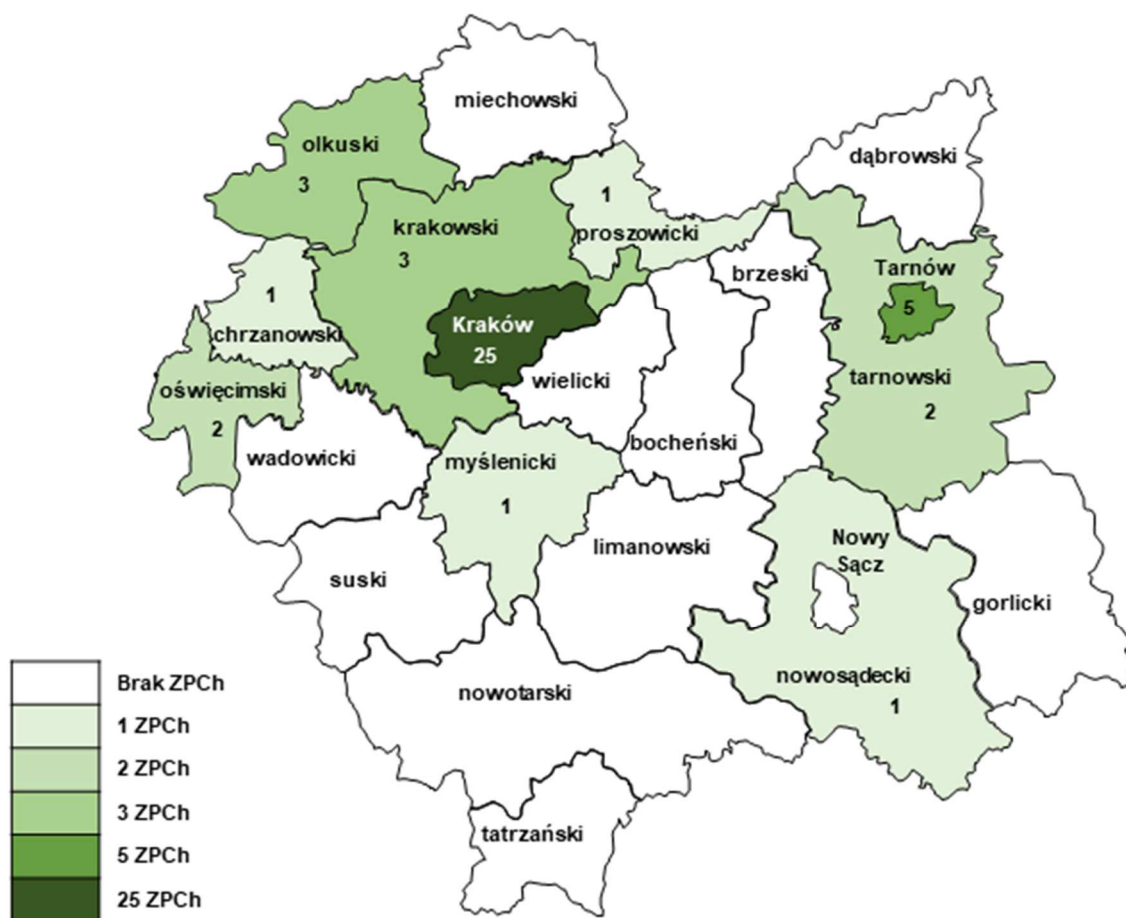
Nazwa jednostki	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Stowarzyszenie Rodzin Zdrowie Psychiczne, ZAZ U Pana Cogito	21	21	21	21	22	22	21	22	22	22	25	29
Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Piast, ZAZ Piast	23	29	21	21	35	25	25	44	41	42	44	46
Stowarzyszenie Pomocy Szansa w Witowicach, ZAZ w Witowicach	8	8	8	7	14	14	13	13	13	13	13	14
Konwent oo. Bonifratrów w Konarach, ZAZ Konary	26	26	26	26	28	23	22	17	20	20	16	19
Stowarzyszenie Integracyjne Aktywizacji Zawodowej Szansa, ZAZ Pensjonat na Wzgórzach	19	20	19	19	21	20	21	21	20	20	21	24
Spółdzielnia Socjalna Opoka, ZAZ Opoka	-	-	-	-	7	9	7	9	8	8	8	14
Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Stróżach, ZAZ w Stróżach	-	-	-	-	-	-	-	19	6	8	8	13
Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu, ZAZ w Nawojowej	-	-	-	-	-	-	-	11	12	12	15	15
Centrum Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej, ZAZ "Słoneczne Wzgórze" w Tarnowie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	16	22
Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łysej Górze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	9	11
Zakład Aktywności Zawodowej w Gładyszowie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
SUMA	97	104	95	94	127	113	109	156	142	163	175	222

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych uzyskanych od ZAZ-ów.

Z roku na rok ubywa zakładów pracy chronionej. Na początku 2019 roku w województwie małopolskim funkcjonowało 45 zakładów pracy chronionej (ZPCh), o 8 mniej niż przed rokiem oraz o połowę, bo o 45 mniej niż w 2014 roku. ZPCh zlokalizowane były na terenie 10 powiatów, z czego 25 zakładów zlokalizowanych jest w Krakowie, 5 w Tarnowie, po 3 w powiecie krakowskim i olkuskim, po 2 w powiecie oświęcimskim i tarnowskim oraz po jednym ZPCh w powiatach chrzanowskim, myślenickim, nowosądeckim oraz proszowickim.

Niepełnosprawni mieszkańcy 11 powiatów (bocheńskiego, brzeskiego, dąbrowskiego, gorlickiego, limanowskiego, miechowskiego, nowotarskiego, suskiego, tatrzańskiego, wadowickiego i wielickiego) oraz miasta Nowy Sącz nie mają możliwości podjęcia pracy w zakładzie pracy chronionej w swojej okolicy.

Mapa 3. Zakłady pracy chronionej w Małopolsce w 2019 roku.

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie na podstawie danych za 2019 rok. Dane pochodzą ze sprawozdania Ocena Zasobów Pomocy Społecznej województwa małopolskiego za rok 2019, s 84.

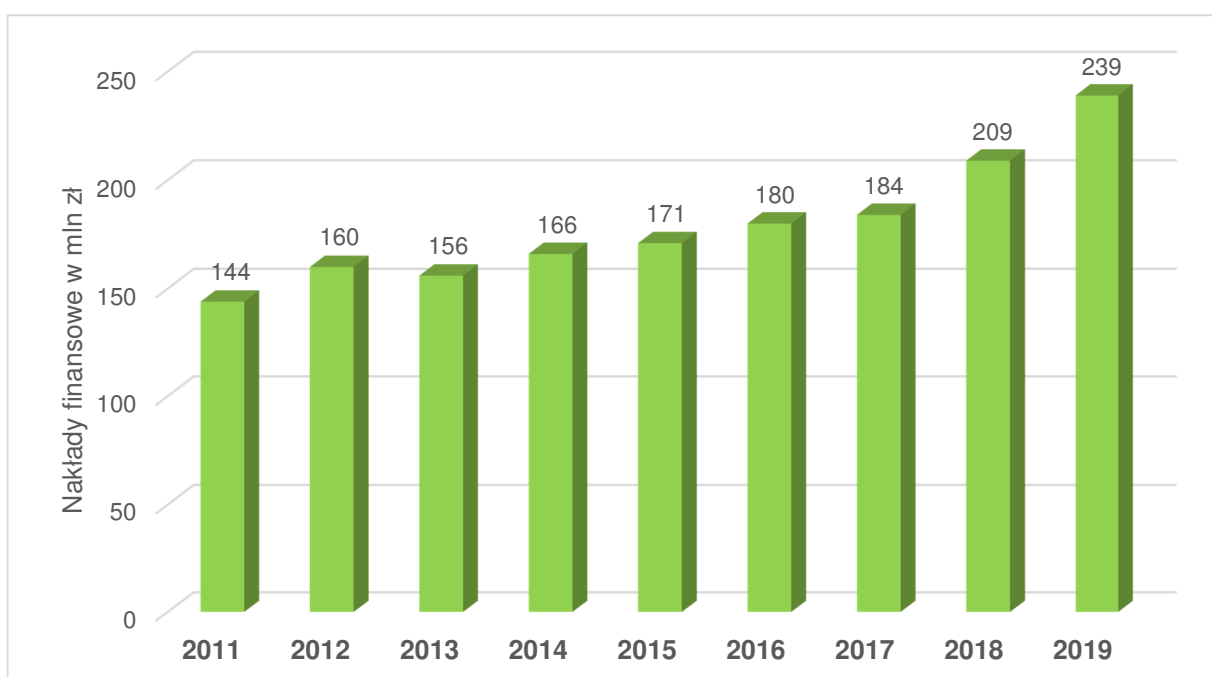
Rozdział 3

Finansowanie Programu

3.1. Kontraktowanie świadczeń w zakresie opieki psychiatrycznej

Kluczowym zagadnieniem dotyczącym finansowania psychiatrii z jej kompleksowym zakresem udzielania świadczeń medycznych w rodzaju psychiatria i leczenie uzależnień, jest zapewnienie odpowiedniego jej finansowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Na przestrzeni ostatnich lat nakłady na opiekę psychiatryczną i leczenie uzależnień systematycznie rosły, natomiast dotychczasowy poziom finansowania jest ciągle niewystarczający i nie zabezpiecza całkowitych kosztów wykonywanych usług w większości zakresów.

Wykres 6. Nakłady MOZ NFZ na opiekę psychiatryczną i leczenie uzależnień w latach 2011-2019 w mln zł.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych uzyskanych od Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

Poziom finansowania świadczeń zdrowotnych w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień utrzymuje się na stałym poziomie ok. 3% wartości całego kontraktu dla Małopolski. Jednym z postulatów zgłaszanych przez środowiska związane z opieką psychiatryczną jest podniesienie udziału procentowego finansowania świadczeń opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w stosunku do wartości całkowitych środków finansowych przeznaczonych do rozdysponowania w poszczególnych rodzajach świadczeń przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

W 2019 roku wartość kontraktu w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w województwie małopolskim wynosiła 239 763 228,13 zł. Z danych wynika, że największa pula środków została zakontraktowana w jednostkach na terenie Krakowa – 141 149 003,37 zł, związane jest to z faktem, że w Krakowie działa największy szpital psychiatryczny w Małopolsce, ponadto jest największa ilość łóżek na oddziałach stacjonarnych, miejsc na oddziałach dziennych, zespołów leczenia środowiskowego oraz poradni zdrowia psychicznego.

Tabela 24. Nakłady MOW NFZ na opiekę psychiatryczną i leczenie uzależnień w 2019 roku w podziale na powiaty województwa małopolskiego.

Powiat	Wartość kontraktu w zł
m. Kraków*	141 149 003,37
m. Nowy Sącz	3 805 196,60
m. Tarnów*	16 199 314,38
bocheński	1 395 604,50
brzeski	1 272 738,00
chrzanowski	6 832 048,44
dąbrowski	273 921,00
gorlicki*	10 739 633,52
krakowski	2 517 917,40
limanowski	2 708 945,35
miechowski	1 767 582,98
myślenicki	3 597 534,38
nowosądecki	756 606,54
nowotarski	8 566 015,45
olkuski	5 229 587,37
oświęcimski	8 515 306,35
proszowicki	427 542,00
suski	1 129 821,20
tarnowski	982 064,05
tatrzański	826 244,90
wadowicki	19 051 795,95
wielicki	2 018 804,40
SUMA:	239 763 228,13

* w tym nakłady finansowe w ramach CZP

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

W 2019 roku Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień dla dwóch działających w województwie małopolskim szpitali psychiatrycznych przeznaczył w sumie 95 577 302,80 zł, co stanowi 39,86% całego kontraktu w tym zakresie dla Małopolski.

Z danych wynika, że Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie w 2019 roku posiadał kontrakt w wysokości 77 477 341,25 zł (tj. 32,31% całego kontraktu w województwie małopolskim). Spośród całego kontraktu Szpital Babińskiego posiadał najwyższą kwotę na stacjonarne świadczenia psychiatryczne dla dorosłych tj. w wysokości 21 069 923,25 zł.

Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie posiadał kontrakt w wysokości 18 099 961,55 zł (tj. 7,55 % całego kontraktu w województwie małopolskim). Spośród całego kontraktu Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego najwyższa kwota była przeznaczona na stacjonarne świadczenia psychiatryczne dla dorosłych - 7 785 073,50 zł.

Tabela 25. Wartość kontraktów w szpitalach psychiatrycznych w podziale na podmioty oraz rodzaj świadczeń w 2019 roku.

Nazwa jednostki opieki zdrowotnej	Nazwa zakresu świadczeń	Wartość kontraktu w zł
Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SP ZOZ w Krakowie	Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych	3 440 715,00
	Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży	102 123,00
	Świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu	351 929,10
	Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych	1 191 478,80
	Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży	22 564,50
	Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych	2 786 577,60
	Leczenie środowiskowe (domowe)	8 792 118,00
	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	21 069 923,25
	Świadczenia rehabilitacji psychiatrycznej	4 404 428,00
	Leczenie zaburzeń nerwicowych dla dorosłych	2 228 434,00
	Świadczenia psychogeriatryczne	9 373 806,00
	Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach podstawowego zabezpieczenia	3 686 319,00
	Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia	9 184 822,90
	Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	2 414 712,50
	Świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu stacjonarne	5 047 394,00
	Świadczenia rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi innymi zaburzeniami psychicznymi głównie psychotycznymi (podwójna diagnoza)	2 912 994,00
Świadczenia w izbie przyjęć szpitala (ryczałt dobowy)	467 001,60	
Razem Szpital im. Babińskiego		77 477 341,25
Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych	492 600,50
	Świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu	190 797,15
	Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych	413 152,50
	Świadczenia dzienne leczenia uzależnień	379 681,80
	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	7 785 073,50
	Świadczenia psychogeriatryczne	2 224 084,50
	Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	2 255 242,00
	Świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu stacjonarne	3 892 328,00
	Świadczenia w izbie przyjęć szpitala (ryczałt dobowy)	467 001,60
Razem Szpital w Andrychowie		18 099 961,55
Suma końcowa		95 577 302,80

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Łączna wartość kontraktów oddziałów stacjonarnych w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w szpitalach ogólnych w 2019 roku wynosiła 45 526 597,09 zł. Spośród wszystkich podmiotów największy kontrakt za świadczenia psychiatryczne dla dorosłych posiadał Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie – 8 121 238,05 zł.

Tabela 26. Wartość kontraktów oddziałów stacjonarnych w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w szpitalach ogólnych w podziale na podmioty oraz rodzaj świadczeń w 2019 roku.

Nazwa jednostki ochrony zdrowia	Nazwa zakresu świadczeń	Wartość kontraktu w zł
Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SP ZOZ w Tarnowie	Leczenie uzależnień stacjonarne	3 518 361,00
	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych w CZP	4 602 877,05
Razem Szpital im. św. Łukasza		8 121 238,05
Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	3 041 015,25
	Leczenie uzależnień stacjonarne	1 675 850,00
	Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	2 065 924,50
	Świadczenia w izbie przyjęć szpitala (ryczałt dobowy)	467 001,60
Razem Szpital Podhalański		7 249 791,35
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	Świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży	2 856 120,00
	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych w CZP	3 691 870,80
Razem Szpital Uniwersytecki		6 547 990,80
Szpital Specjalistyczny im. Henryka Klimontowicza w Gorlicach	Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	1 226 519,85
	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych w CZP	3 477 987,15
Razem Szpital im. Klimontowicza		4 704 507,00
Nowy Szpital w Olkuszu sp. z o.o.	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	3 997 316,25
5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ w Krakowie	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	3 436 813,50
Szpital Specjalistyczny im. Ludwika Rydygiera w Krakowie sp. z o.o.	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	2 771 824,50
	Leczenie zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja)	561 044,00
Razem Szpital im. Rydygiera		3 332 868,50
Zespół Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	2 805 255,00
Szpital Powiatowy w Chrzanowie	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	1 929 613,14
Szpital Specjalistyczny im. Jędrzeja Śniadeckiego w Nowym Sączu	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	1 912 423,50
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie	Świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży	1 488 780,00
SUMA		45 526 597,09

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

W 2019 roku wartość kontraktów na świadczenia psychiatryczne dla dorosłych w ramach Centrum Zdrowia Psychicznego wyniosła 34 762 116,05 zł. Największy kontrakt otrzymał Szpital Uniwersytecki w Krakowie – 14 966 342,40 zł.

Tabela 27. Wartość kontraktów na świadczenia psychiatryczne dla dorosłych w Centrach Zdrowia Psychicznego w 2019 roku.

Nazwa podmiotu wykonującego działalność leczniczą	Obszar działania	Wartość kontraktu w zł
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	Kraków - Śródmieście	14 966 342,40
Szpital Specjalistyczny im. H. Klimontowicza w Gorlicach	powiat gorlicki	8 560 366,15
Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SP ZOZ w Tarnowie	m. Tarnów	11 235 407,50
Suma		34 762 116,05

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

3.2. Realizacja Programów Promocji Zdrowia Psychicznego przez Województwo Małopolskie

Samorząd Województwa podejmuje działania profilaktyczne z zakresu zdrowia psychicznego, w ramach których w 2018 roku opracowano Regionalny Program Zdrowotny pod nazwą „Program profilaktyki chorób od stresu u osób pracujących na terenie Województwa Małopolskiego na lata 2019-2021 z perspektywą kontynuacji”. Celem Programu jest zwiększenie umiejętności radzenia sobie ze stresem u osób pracujących w województwie małopolskim, które z racji wykonywanej pracy lub wieku są zagrożone podwyższonym poziomem stresu. Grupą docelową są osoby pełnoletnie pracujące lub mieszkające w Małopolsce w wieku aktywności zawodowej wykonujące zawody lub będące na stanowiskach o podwyższonym poziomie stresu lub osoby w wieku 30-39 lat lub osoby powyżej 50 roku życia. Program ma charakter warsztatowy i prowadzony jest w 4 modułach po 6 godzin edukacyjnych przeprowadzonych w weekendy (soboty i niedziele), gdzie zgodnie z opinią ekspertów warsztaty są jedną z najskuteczniejszych form interwencji.

W 2019 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie wyłonił realizatorów drugiej edycji Programu, w ramach której podpisano umowy o łącznej wartości 1 071 966,25 zł.

Tabela 28. Realizatorzy Programu profilaktyki chorób od stresu u osób pracujących na terenie województwa małopolskiego na lata 2019-2021 z perspektywą kontynuacji, wyłonieni w ramach konkursu.

Beneficjent	Tytuł projektu	Obszar realizacji	Wartość podpisanych umów
Nowy Szpital w Olkuszu sp. Z o.o.	Wszystko pod kontrolą – Program profilaktyki chorób od stresu dla osób aktywnych zawodowo na terenie powiatu olkuskiego	powiat olkuski	352 850,00 zł
Centrum Medyczne Maszachaba sp. Z o.o.	Wsparcie pracujących w radzeniu sobie ze stresem	województwo małopolskie	494 371,25 zł
Centrum Rekreacyjno-Lecznicze „GLINIK” sp. Z o.o. s.k.a.	Warsztaty antystresowe w Wysowej-Zdroju	powiat gorlicki, nowosądecki	224 775,00 zł
Suma			1 071 996,25 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Krakowie.

W 2019 roku Województwo Małopolskie zleciło opracowanie programu polityki zdrowotnej pt. „Ty decydujesz jak reagujesz” – Profilaktyka samobójstw dzieci i młodzieży poprzez wzmacnianie odporności psychicznej i zapobieganie agresji rówieśniczej wśród dzieci i młodzieży. Program nie uzyskał pozytywnej opinii AOTMiT z uwagi na fakt, że takie zadania powinny być realizowane w oparciu o regionalne programy ochrony zdrowia psychicznego, w związku z powyższym projekt będzie realizowany na podstawie ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym. Zadanie będzie realizowane w formie pilotażu przez rok w 6 szkołach na terenie powiatu krakowskiego.

Celem programu jest zmniejszenie ryzyka zachowań suicydalnych u min. 10% dzieci i młodzieży objętej projektem poprzez wdrożenie interwencji mających na celu zwiększenie odporności psychicznej opisanej grupy oraz zmniejszenie nasilenia zachowań agresywnych w środowisku szkolnym. W tym celu planowane jest zorganizowanie cyklu warsztatów dla uczniów i ich nauczycieli w trzech grupach (klasy I-III, klasy IV-VI, klasy VII i starsze) mających na celu wzmacnianie zasobów społeczno-emocjonalnych, edukację na temat rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, pracę warsztatową na temat wspierania bezpiecznego klimatu klasy/szkoły, rozwiązywania konfliktów, przymierza przeciw przemocy oraz spotkania edukacyjno-informacyjne dla rodziców. Zaplanowaną interwencją zostanie objętych ok. 200 uczniów, 360 nauczycieli.

3.3. Środki finansowe przeznaczone przez Województwo Małopolskie na rozwój bazy leczenia psychiatrycznego

W 2019 roku Województwo Małopolskie na rozwój bazy leczenia psychiatrycznego przeznaczyło w sumie 2 706 442 zł, z czego dla Szpitala Klinicznego im. dr J. Babińskiego w Krakowie dotacja wyniosła łącznie 2 206 442 zł, natomiast dla Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Andrychowie 500 000 zł.

Szpital Kliniczny im. dr Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie

W celu dalszego rozwoju Szpitala Klinicznego im. dr Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie, konieczna okazała się modernizacja istniejącej bazy leczenia psychiatrycznego. W ramach przekazanych środków zmodernizowano i przebudowywano 3 obiekty szpitalne w zakresie:

- Budynek nr 1 (1, 1A, 1B) – roboty budowlane i instalacyjne (częściowo),
- Budynek nr 5A – prace projektowe i budowlano-instalacyjne w systemie „zaprojektuj i wybuduj”,
- Budynek nr 40 – kontynuacja prac budowlanych i instalacyjnych (częściowo) oraz opracowanie dokumentacji projektowej i aranżacji wnętrz.

Celem bezpośrednim wspomnianych działań jest zwiększenie jakości i dostępności usług zdrowotnych z zakresu leczenia psychiatrycznego w Województwie Małopolskim poprzez poprawę warunków leczenia. Natomiast celem ogólnym było przede wszystkim przywrócenie do życia zawodowego i pomoc w przystosowaniu się do życia społecznego i rodzinnego pacjentów szpitala.

Ponadto Szpital realizuje projekt, który uzyskał dofinansowanie z środków Regionalnego Programu Operacyjnego RPO 2014-2020 Województwa Małopolskiego "Rozwój bazy leczenia psychiatrycznego poprzez modernizację obiektów Szpitala Klinicznego im. dr. J. Babińskiego SP ZOZ w Krakowie - etap II - Działanie 12.1 RPO" o wartości całkowitej projektu 36 599 439 zł, w tym dofinansowanie ze środków UE - 23 995 463,61 zł.

Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie

W 2019 roku w ramach przekazanych środków finansowych w Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Andrychowie wdrożono niezbędne rozwiązania informatyczne i instalacyjne, tj.: przystosowano pomieszczenia do działania serwerowni (w tym budowa systemów klimatyzacji oraz monitoringu środowiska, systemu gaszenia wraz z projektem), zbudowano infrastrukturę instalacji dedykowanej 230V.

Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie realizuje projekt – dofinansowany ze środków RPO w działaniu 12.1.2: „Przebudowa, rozbudowa i modernizacja Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Andrychowie” o wartości całkowitej projektu 18 045 983 zł, w tym dofinansowanie ze środków UE – 10 905 475 zł.

Rozdział 4

Realizacja celów Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022

4.1 Cele główne oraz szczegółowe

Cele główne oraz szczegółowe Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 są spójne z celami Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 i zostały sformułowane na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022 (Dz. U. poz. 458).

Cele główne Programu:

- 1. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.**
- 2. Prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.**
- 3. Monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach Programu.**

Cele szczegółowe i zadania Programu:

- w zakresie zapewniania osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb:
 - 1.1. upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
 - 1.2. upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,
 - 1.3. aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - 1.4. skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.
- w zakresie prowadzenia działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi:
 - 2.1. upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,
 - 2.2. zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi,
- w zakresie monitorowania i oceny skuteczności działań realizowanych w ramach Programu – gromadzenie i analizowanie sprawozdań zawierających informacje dotyczące realizacji zadań wynikających z Programu, przekazywanych przez podmioty wskazane w Programie.

4.2. Zrealizowane zadania w 2019 roku w ramach celów głównych oraz szczegółowych Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022

Cel główny			
1.	Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb		
Cel szczegółowy			
1.1	Upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej		
Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Realizacja zadania
1.	Zwiększanie dostępności i zmniejszania nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży na terenie województwa.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy.	W 2019 roku na terenie województwa małopolskiego działało 65 poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych, 17 poradni zdrowia psychicznego dla dzieci oraz 38 zespołów leczenia środowiskowego.
2.	Opracowanie, we współpracy z samorządami lokalnymi, strategii rozwoju zasobów ochrony zdrowia psychicznego z uwzględnieniem map potrzeb zdrowotnych w zakresie CZP, zapewniających kompleksową opiekę zdrowotną nad osobami z zaburzeniami psychicznymi na określonym obszarze terytorialnym.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy.	<p>Województwo Małopolskie: priorytety zostały sformułowane jako 3 cele główne i 6 celów szczegółowych w Małopolskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022. W Małopolsce program pilotażowy Centrów Zdrowia Psychicznego realizowany jest od 1 października 2018 roku przez trzy podmioty lecznicze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uniwersyteckie Centrum Zdrowia Psychicznego im. prof. Antoniego Kępińskiego w Krakowie, • Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Specjalistycznym im. H. Klimontowicza w Gorlicach, • Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie. <p>Powiat oświęcimski: ZOZ w Oświęcimiu dwukrotnie składał wniosek o udział w programie pilotażowym CZP – wnioski odrzucone ze względu na zbyt krótki okres funkcjonowania Oddziału Dziennego.</p>
3.	Wspieranie wdrażania planu umiejscowienia CZP zapewniających kompleksową opiekę zdrowotną nad osobami z zaburzeniami psychicznymi na terenie województwa, w tym poprzez stymulowanie zmian w strukturze podmiotów wykonujących działalność leczniczą, dla których podmiotem tworzącym jest samorząd województwa.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy, Jednostki ochrony zdrowia	<p>Województwo Małopolskie: Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie zapewnia opiekę mieszkańcom miasta Tarnowa (ok. 93 000 osób). W 2019 roku CZP w Tarnowie objęło opieką 3 000 pacjentów z Tarnowa oraz 3 139 pacjentów spoza populacji miasta Tarnowa</p> <p>Szpital Kliniczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie: W czerwcu 2019 roku rozpoczęła swoją działalność Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, która do końca 2019 roku przyjęła ok. 250 pacjentów udzielając ok. 1000 konsultacji. Natomiast w listopadzie 2019 roku otworzono Dzienny Oddział Psychiatryczny. Z końcem 2019 roku Szpital rozpoczął przygotowywanie dokumentów na zapowiadany przez Ministerstwo Zdrowia konkurs na prowadzenie Poradni Psychologicznych dla dzieci i młodzieży. Ostatecznie wnioski złożone zostały w 2020 roku., a od kwietnia br. uruchomiono trzy poradnie psychologiczne dla dzieci i młodzieży Kraków – Krowodrza, Kraków – Podgórze oraz Skawina.</p>
4.	Rozwijanie sieci oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych oraz stopniowe zmniejszanie i przekształcanie dużych szpitali psychiatrycznych w placówki specjalistyczne, zapewniające profilowane usługi zdrowotne.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy, Jednostki ochrony zdrowia	<p>Szpital Kliniczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie: Zwiększono liczbę miejsc w Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu oraz łóżek psychogeriatrycznych, co pozwoliło skrócić czas oczekiwania na miejsce w tych oddziałach. Utworzono, także oddział dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychicznymi (roczna terapia tzw. podwójnych diagnoz) oraz Oddział Psychiatrii Sądowej o podstawowym stopniu zabezpieczenia. Rozwinięta została sieć oddziałów dziennych dla Krakowa – Krowodrzy (przy ul. Mehoffera) oraz w Myślenicach i w Skawinie). W 2019 roku utworzono kolejny stacjonarny</p>

			oddział rehabilitacyjny, który znalazł swoją siedzibę w wyremontowanym budynku na terenie zabytkowego zespołu szpitalno-parkowego zaadaptowanego specjalnie na potrzeby rehabilitacji psychiatrycznej. Szpital poszerzył także zakres swoich świadczeń oferując je również dzieciom i młodzieży, tworząc specjalistyczną Poradnię Zdrowia Psychicznego, a następnie Oddział dzienny dla młodzieży. W roku 2019 opracowano też koncepcję dopełnienia spektrum opieki nad dziećmi i młodzieżą poradniami psychologicznymi (uruchomionymi w 2020 r.) oraz stworzeniem planów oddziału stacjonarnego w budynku, którego remont konserwatorski i modernizacja pod ten profil leczenia rozpoczęła się w ostatnich dniach 2019 roku.
Cel szczegółowy			
1.2. Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego			
Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Realizacja zadania
1.	Wspieranie poszerzenia, zróżnicowania i unowocześnienia pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy i oparcia społecznego.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy,	Przeprowadzenie programów, prelekcji, spotkań warsztatów profilaktyczno-edukacyjno-psychologicznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy i oparcia społecznego. Działanie tego rodzaju zadeklarowało 12 powiatów i 49 gmin
2.	Wspieranie projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym zapewnienie ciągłości działaniom skutecznym.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy,	Województwo Małopolskie, Szpital Kliniczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie: Wsparcie dla Fundacji Pomocy Chorym Psychicznym im. Tomasza Deca w zakresie tworzenia mieszkań chronionych. W dniu 24 stycznia 2019 roku miało miejsce oficjalne otwarcie kolejnego prowadzonego przez Fundację mieszkania chronionego, w którym szansę na odnalezienie się po okresie bezdomności i powrót do normalnego życia otrzymały cztery panie. Mieszkanie stworzone zostało w odnowionych wnętrzach „Domku ogrodnika”, na terenie zabytkowego zespołu szpitalno-parkowego w Krakowie–Kobierzynie. Łącznie Fundacja prowadzi cztery mieszkania chronione dla 16 osób, w tym byłych pacjentów Szpitala Babińskiego w Krakowie. Wsparcie dla Fundacji Pomocy Chorym Psychicznym im. Tomasza Deca w realizacji projektu kulturalnego „Oczarowanie – Odczarowanie. Art Brut i Arteterapia w Babińskim” adresowanego do osób z zaburzeniami psychicznymi oraz do seniorów. Fundacja realizowała projekt od maja 2019 roku. Polegał na zapoznaniu uczestników - osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi oraz seniorów - ze zjawiskiem zwanym Art Brut oraz ich udziale w warsztatach twórczych. Celem projektu było pokazanie, że warto spróbować własnych możliwości artystycznego działania i że podobnie, jak w przypadku większości artystów Art Brut nie trzeba do tego artystycznego wykształcenia. W ramach projektu zorganizowana została, otwarta we wrześniu, wystawa efektów tej warsztatowej pracy.
Cel szczegółowy			
1.3 Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi			
Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Realizacja zadania
1.	Zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy, Urzędy Pracy	Województwo Małopolskie: w 2019 roku funkcjonowało 11 Zakładów Aktywności Zawodowej, które zatrudniały łącznie 222 osób chorujących psychicznie. PUP prowadziły poradnictwo zawodowe

2.	Wspieranie rozwoju zróżnicowanych form wspieranego i wspomaganego zatrudnienia oraz przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy, ROPS, Urzędy Pracy	Województwo Małopolskie: w 2019 roku funkcjonowało 11 Zakładów Aktywności Zawodowej, które zatrudniały łącznie 222 osób chorujących psychicznie. ROPS: organizacja: <ul style="list-style-type: none"> • spotkania sieciującego warsztaty terapii zajęciowej i zakłady aktywności zawodowej w formule wizyty studyjnej promującej dobre praktyki w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami, • konferencji nt. współpracy jednostek reintegracyjnych, w tym WTZ i ZAZ, ze środowiskiem pracodawców i instytucjami rynku pracy w obszarze aktywizacji zawodowej, • spotkania sieciującego WTZ nt. współpracy wewnątrzsektorowej, • spotkania grupy roboczej Małopolskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej ds. podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym nt. sytuacji w WTZ i ZAZ w świetle wzrostu płacy minimalnej.
3.	Realizacja projektów dla osób z zaburzeniami psychicznymi mających na celu ich aktywizację zawodową.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy, Urzędy Pracy	Województwo Małopolskie: w 2019 roku odbyła się druga edycja „Programu profilaktyki chorób odstresowych u osób pracujących na terenie Województwa Małopolskiego na lata 2019-2021 z perspektywą kontynuacji”, w ramach której podpisano umowy o łącznej kwocie 1 071 966,25 zł. Realizację projektów zadeklarowały również 3 Powiaty i 3 Gminy
4.	Prowadzenie działań szkoleniowo-informacyjnych, adresowanych do pracodawców, promujących zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi. Dotyczy również Urzędów Pracy działających na terenie miasta na prawach powiatu.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy, Urzędy Pracy	Urzędy Pracy przeprowadzały szkolenia, spotkania, prelekcje adresowane do pracodawców, promujące zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.
Cel szczegółowy			
1.4 Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy			
Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Realizacja zadania
1.	Opracowanie lub aktualizacja regionalnego programu ochrony zdrowia psychicznego	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy,	Województwo Małopolskie: MPOZP na lata 2017-2022 został przyjęty Uchwałą Zarządu Województwa Małopolskiego nr 2152/17 z dnia 21 grudnia 2017 roku. Projekt Programu konsultowany był z Członkami Małopolskiej Rady Zdrowia Psychicznego oraz Zespołem Zadaniowym ds. opracowania Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.
2.	Realizacja, koordynowanie i monitorowanie regionalnego programu ochrony zdrowia psychicznego w odniesieniu do zadań wskazanych dla samorządu województwa.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy, Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego	Województwo Małopolskie: dane zebrane na potrzeby niniejszego sprawozdania, monitoring zasobów opieki psychiatrycznej na terenie województwa, współpraca z instytucjami. W 2019 roku odbyło się spotkanie Małopolskiej Rady Zdrowia Psychicznego. Podczas spotkania omówione zostały tematy dotyczące aktualnej sytuacji w psychiatrii w kontekście zmian związanych z wprowadzeniem Centr Zdrowia Psychicznego oraz możliwości budowania współpracy międzysektorowej w kontekście projektowanej reformy psychiatrii dzieci i młodzieży.
3.	Przygotowanie aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym w oparciu o informacje przekazane przez samorządy powiatowe, w wersji elektronicznej lub papierowej.	Samorząd województwa, ROPS,	Województwo Małopolskie: dane zebrane na potrzeby niniejszego sprawozdania, monitoring zasobów opieki psychiatrycznej na terenie województwa, współpraca z instytucjami. ROPS: opracowanie raportu pn. „Ocena zasobów pomocy społecznej województwa Małopolskiego za rok 2019”

4.	Działalność Małopolskiej Rady Zdrowia Psychicznego koordynującej realizację Programu.	Samorząd województwa, Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego	Województwo Małopolskie: W dniu 18 listopada 2019 roku odbyło się spotkanie Małopolskiej Rady Zdrowia Psychicznego. Podczas spotkania omówione zostały tematy dotyczące aktualnej sytuacji w psychiatrii w kontekście zmian związanych z wprowadzeniem Centr Zdrowia Psychicznego oraz możliwości budowania współpracy międzysektorowej w kontekście projektowanej reformy psychiatrii dzieci i młodzieży.
5.	Współpraca międzynarodowa w zakresie opieki psychiatrycznej – wykorzystywanie dobrych praktyk.	Jednostki ochrony zdrowia	Szpital Kliniczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie: udział w projekcie ITHACA - Innowacje w zdrowiu i opiece dla wszystkich, realizowanym w ramach programu INTERREG, którego celem nadrzędnym jest budowanie europejskiego rynku opieki zdrowotnej i społecznej na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się. Uczestnictwo w projekcie pt. „ <i>Voneinander lernen – Ein europäischer Vergleich guter Praxis sozialpsychiatrischer Hilfesysteme zwischen Partizipation, Inklusion und institutionellem Zwang in verschiedenen Regionen und Netzwerken der sozialpsychiatrischen Versorgung</i> ” („Uczenie się od siebie – porównanie europejskich dobrych praktyk w systemach pomocy psychiatrycznej pomiędzy uczestnictwem, integracją i przymusem instytucjonalnym w różnych regionach i sieciach społecznej opieki psychiatrycznej”), realizowanym ze środków programu „Erasmus +”. Jego celem było poznawanie się, wymiana doświadczeń i dalszy rozwój modeli opieki psychiatrycznej. Zakończono realizację projektu wsparcia opieki psychiatrycznej w okręgu Lwowskim na Ukrainie, gdzie Szpital organizował szkolenia i pobyty studialne dla pracowników instytucji psychiatrycznych z Ukrainy szkoląc ich między innymi w zakresie organizacji pracy w zespołach leczących oraz prowadzeniu terapii, w tym w szczególności terapii zajęciowej. Stała współpraca z Polsko – Niemieckim Towarzystwem Zdrowia Psychicznego. W 2019 r. był współorganizatorem jubileuszowego XXX Sympozjum Polsko – Niemieckiego Towarzystwa Zdrowia Psychicznego, które odbyło się w Warszawie w dniach 26 - 28 września 2019 r. Była to okazja dająca szansę zarówno na spojrzenie wstecz i podsumowanie trzydziestu lat jego działalności, jak i na wybiegnięcie w przyszłość i sformułowanie wizji dalszej współpracy.

Cel główny			
2. Prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi			
Cel szczegółowy			
2.1 Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu			
Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Realizacja zadania
1.	Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego poprzez wprowadzanie w szkołach programów profilaktycznych dotyczących ochrony zdrowia psychicznego.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy,	Przeprowadzenie w szkołach programów, prelekcji, spotkań warsztatów profilaktyczno-edukacyjno-psychologicznych o tematyce związanej z ochroną zdrowia psychicznego. Powiaty: 10 Gminy: 20
2.	Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do różnych grup wiekowych.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy,	Przeprowadzenie programów, prelekcji, spotkań warsztatów edukacyjno-informacyjnych o tematyce związanej z ochroną zdrowia psychicznego. Powiaty: 8 Gminy: 17
3.	Realizacja programów zdrowotnych/ polityki zdrowotnej służących kształtowaniu postaw prozdrowotnych wśród różnych grup wiekowych w tym także zapobiegających rozwojowi depresji.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy,	Prowadzenie programów o tematyce związanej z ochroną zdrowia psychicznego. Powiaty: 1 Gminy: 11
Cel szczegółowy			
2.2 Zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi			
Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Realizacja zadania
1.	Realizacja programów informacyjno-edukacyjnych sprzyjających postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałających dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.	Samorząd województwa, Samorząd powiatu, Samorząd gminy, Jednostki ochrony zdrowia	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie: Na terenie Urzędu Miasta i Gminy Andrychów została zorganizowana wystawa edukacyjna połączona z ekspozycją prac pacjentów pt. " Depresja to nie zwykły smutek". Dodatkowo zorganizowano coroczne wydarzenie "Otwórzmy Drzwi - otwórzmy serca dla chorujących psychicznie". Wydarzenie to organizowane jest z Domami Środowiskowymi z Andrychowa, Kęt i Wieprza ma na celu zapobieganie dyskryminacji i stygmatyzacji osób chorujących psychicznie oraz wspieranie i wskazanie ciągłości działań zapewniających skuteczność zdrowienia i podnoszących jakość życia. Powiaty: 5 Gminy: 11

Cel główny			
3. Monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach Programu – gromadzenie i analizowanie sprawozdań zawierających informacje dotyczące realizacji zadań wynikających z Programu, przekazywanych przez podmioty wskazane w Programie			
Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Realizacja zadania
1.	Gromadzenie i udostępnianie informacji dotyczących ochrony zdrowia psychicznego w województwie	Samorząd województwa, Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego	Województwo Małopolskie: zbieranie oraz monitorowanie dostępu do opieki psychiatrycznej na terenie województwa, a także współpraca między innymi z Małopolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia, Małopolskim Urzędem Wojewódzkim, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Krakowie, Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie, Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie, Urzędem Miasta Krakowa oraz Małopolską Radą Zdrowia Psychicznego do której powołano specjalistów oraz ekspertów zajmujących się problematyką osób chorujących psychicznie i ich otoczenia. Dodatkowo sporządzenie raportu pn. „Lecznictwo w Małopolsce”, w którym prezentowane są podstawowe oraz specjalistyczne dane w zakresie opieki zdrowotnej świadczonej przez podmioty lecznicze w Małopolsce, a także prowadzony jest monitoring bieżącej sytuacji finansowo ekonomicznej w wojewódzkich podmiotach leczniczych, w tym w dwóch szpitalach o profilu psychiatrycznym.

Podsumowanie

W 2019 roku cele oraz zadania Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 były realizowane przez Samorząd Województwa oraz innych realizatorów tj. instytucje oraz podmioty czynnie zaangażowane w działania na rzecz zdrowia psychicznego. Przyjęte zarówno na poziomie krajowym jak i regionalnym zadania oraz wskaźniki stanowią swoiste wyzwanie dla opieki psychiatrycznej, która w tym kontekście wymaga reorganizacji przy jednoczesnym dynamicznym rozwoju nowych form opieki dziennej i środowiskowej.

Cel 1 MPOZP dotyczy zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.

Od 1 października 2018 roku w ramach pilotażu Centr Zdrowia Psychicznego w Województwie Małopolskim działają trzy Centra Zdrowia Psychicznego tj.:

- Uniwersyteckie Centrum Zdrowia Psychicznego im. Prof. Antoniego Kępińskiego w Krakowie,
- Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Specjalistycznym im. H. Klimontowicza w Gorlicach,
- Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie.

W 2019 roku Województwo Małopolskie na rozwój bazy leczenia psychiatrycznego przeznaczyło w sumie 2 706 442 zł, z czego dla Szpitala Klinicznego im. dr J. Babińskiego w Krakowie dotacja wyniosła łącznie 2 206 442 zł, natomiast dla Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Andrychowie 500 000 zł. W ramach podanej kwoty zmodernizowano i przebudowywano 3 obiekty szpitalne w zakresie w Szpitalu im. Babińskiego oraz przystosowano pomieszczenia do działania serwerowni w Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Andrychowie. Wspomniane działania pomogą zwiększyć jakość i dostępność usług zdrowotnych z zakresu leczenia psychiatrycznego w Województwie Małopolskim poprzez poprawę warunków leczenia.

Cel 2 MPOZP dotyczący prowadzenia działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi

Na terenie Urzędu Miasta i Gminy Andrychów została zorganizowana wystawa edukacyjna połączona z ekspozycją prac pacjentów pt. "Depresja to nie zwykły smutek". Dodatkowo zorganizowano coroczne wydarzenie „Otwórzmy Drzwi - otwórzmy serca dla chorujących psychicznie”. Wydarzenie to organizowane jest z Domami Środowiskowymi z Andrychowa, Kęt i Wieprza ma na celu zapobieganie dyskryminacji i stygmatyzacji osób chorujących psychicznie oraz wspieranie i wskazywanie ciągłości działań zapewniających skuteczność zdrowienia i podnoszących jakość życia.

Samorząd Województwa podejmował działania profilaktyczne z zakresu zdrowia psychicznego poprzez opracowanie w 2018 roku regionalnego programu polityki zdrowotnej pod nazwą „Program profilaktyki chorób odstresowych u osób pracujących na terenie Województwa Małopolskiego na lata 2019-2021 z perspektywą kontynuacji”. Jego celem jest: zwiększenie umiejętności radzenia sobie ze stresem u osób pracujących w województwie Małopolskim, które z racji wykonywanej pracy lub wieku są zagrożone podwyższonym poziomem stresu. W 2019 roku wyłoniono w drodze konkursu 3 realizatorów Programu, i podpisano umowy o łącznej wartości 1 071 966,25 zł.

W 2019 roku Województwo Małopolskie zleciło opracowanie programu polityki zdrowotnej pt. „Ty decydujesz jak reagujesz” – Profilaktyka samobójstw dzieci i młodzieży poprzez wzmacnianie odporności psychicznej i zapobieganie agresji rówieśniczej wśród dzieci i młodzieży. Projekt został zaplanowany do realizacji w formie pilotażu przez pierwszy rok w 6 szkołach na terenie powiatu krakowskiego.

Celem programu jest zmniejszenie ryzyka zachowań suicydalnych u min. 10% dzieci i młodzieży objętej działaniami poprzez wdrożenie interwencji mających na celu zwiększenie odporności psychicznej opisanej grupy oraz zmniejszenie nasilenia zachowań agresywnych w środowisku szkolnym.

W tym celu planowane jest zorganizowanie cyklu warsztatów dla uczniów i ich nauczycieli w trzech grupach (klasy I-III, klasy IV-VI, klasy VII i starsze) mających na celu wzmacnianie zasobów społeczno-emocjonalnych, edukację na temat rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, pracę warsztatową na temat wspierania bezpiecznego klimatu klasy/szkoły, rozwiązywania konfliktów, przymierza przeciw przemocy oraz spotkania edukacyjno-informacyjne dla rodziców. Zaplanowaną interwencją zostanie objętych w pierwszym roku realizacji ok. 200 uczniów i 360 nauczycieli.

Cel 3 MPOZP dotyczący monitorowania i oceny skuteczności działań realizowanych w ramach Programu – gromadzenie i analizowanie sprawozdań zawierających informacje dotyczące realizacji zadań wynikających z Programu, przekazywanych przez podmioty wskazane w Programie

Cel był realizowany poprzez coroczne zbieranie i opracowywanie danych dotyczących zasobów w zakresie opieki psychiatrycznej. Departament Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na bieżąco zbierał dane oraz monitorował dostęp do opieki psychiatrycznej na terenie województwa, a także współpracował między innymi z Małopolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia, Małopolskim Urzędem Wojewódzkim, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Krakowie, Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie, Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie, Urzędem Miasta Krakowa oraz Małopolską Radą Zdrowia Psychicznego do której powołano specjalistów oraz ekspertów zajmujących się problematyką osób chorujących psychicznie i ich otoczenia.

Program jest na etapie realizacji wobec czego jest monitorowany poprzez coroczną sprawozdawczość oraz współpracę przy gromadzeniu informacji z podmiotami przewidzianymi do realizacji zaplanowanych celów oraz spotkania Małopolskiej Rady Zdrowia Psychicznego.

Ponadto co roku sporządzany jest raport pn. „Lecznictwo w Małopolsce”, w którym prezentowane są podstawowe oraz specjalistyczne dane w zakresie opieki zdrowotnej świadczonej przez podmioty lecznicze w Małopolsce, a także prowadzony jest monitoring bieżącej sytuacji finansowo-ekonomicznej w wojewódzkich podmiotach leczniczych, w tym w dwóch szpitalach o profilu psychiatrycznym.